

Serie nouă
AUGUST 2015

8

(CLXIX)
36 pagini
10 lei

An

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

*Aniversare George Enescu
Săptămâna Internațională a Muzicii Noi (I)
Festivalul "Tintea muzicală"
Festivalul "George Grigoriu"
Interviu cu Jolt Kerestely
Amintiri cu Sergiu Cioiu*

În imagine: George Enescu

Mașinărie și mașinațiune

Liviu DĂNCEANU

Ne asumăm, din ce în ce mai incurabil, robia confortului. Adică, suntem la cheremul acelor nade ale răutății care, puse înaintea unui suflet lacom (și, slavă Domnului, suntem constitutiv lacomi), îl atrage lesne în unda pieirii. Confortul, în sine, e un impostor. El ne livrează pachete cu fericiri trecătoare sau cu vicii pe care doar aparent le stăpânim. E un fals ghid, un refugiu a celor săraci cu duhul ori a celor pervertiți. Confortul derivă abundent din eliminarea iluzorie a problemelor existențiale, o eliminare prezentată și ea în termeni exagerați, ca exprimând mai mult compasiune decât echitate. Cine prezintă? Ei bine, aceeași entitate ce preia sarcinile pe care obișnuiau să le îndeplinească indivizii. E vorba despre mass-media (inclusiv cea electronică). Cu alte cuvinte, forța imensă a prezentului, care a deturnat și deformat, dacă nu chiar a distrus, structurile mentale tradiționale. Încă nu ne dăm prea bine seama ce efecte produc anexarea, dominarea și subordonarea conștiinței individuale și colective, printr-un mecanism deopotrivă subtil și oneros de încadrare și înregimentare asistențială. Ce se va întâmpla cu arta sunetelor dacă publicul meloman se va lăsa în continuare împachetat de configurațiile mass-media, atât de abil-știutoare în a-i penetra și parazita discernământul, gustul, atitudinea, la urma urmei chiar conștiința? Probabil că va deveni, dacă nu cumva și este, un public înregimentat estetic, așa cum se prezintă publicul tânăr „iubitor” pățimaș al muzicii rock. Un public ce a devenit rentier al unui univers sonor ce își devorează modernitatea ca pe o marfă achiziționată la noile hipermarketuri informaționale (:suporturi preînregistrate, internet, televiziune etc). Grație canalelor mass-media, în loc să sporească în deschidere și autonomie, lumea noastră muzicală a crescut în dependență și încadrare, în obediență și aliniere. Nu mai există idei, convingeri personale. Compozitorii nu se mai confruntă între ei pe probleme estetice; au dispărut disputele teoretice adevărate, în ceea ce privește stilul, tehnica de compoziție, viziunile formale. S-a ajuns astfel la administrarea demersurilor lor pe baza unui consens păgubos. Toți trebuie să fie la fel, pe linie, să producă același fel de muzică, pe înțelesul tuturor. Să fie, adică, un fel de calfe ale confortului. Și asta pentru că mass-media îi tratează ca pe niște copii cretini sau ca pe niște minori (și chiar sunt minori!), care musai să nu se maturizeze și să conștientizeze actuala stare de fapt.

Urmare în pagina 2

DIN CUPRINS

Aniversare GEORGE ENESCU.....2-3

SIMN 2015 (I).....4-13

TINTEA MUZICALĂ.....14-15

GĂRANA - ENCORE (I).....16

REMEMBER SERGIU CIOIU.....17

FESTIVALUL "G. GRIGORIU" 18-21

CONCURSURI TV.....22-23

CINSTIRE ÎNAINTAȘILOR.....24-25

VIORELA FILIP.....25

CONVORBIRILE "A.M." 26-27

EDUCAȚIA PRIN MUZICĂ.....28-29

JUNIORII.....30-31

MANIFESTĂRI POPULARE.....32-35

MUZICA PE MICUL ECRAN.....36

Enescu după

Motivațiile sunt, bineînțeles, de ordin exclusiv financiar. Uitați-vă la cât câștigă o vedetă rock sau pop! Doar fotbaliștii mai pot obține venituri echivalente. Mass-media nu-și poate înfrâna râsul. Jubilează. A reușit să naționalizeze creativitatea. Să colectiveze spiritul. Să golească arta sunetelor (dar mai e oare artă?) de acel conținut specific unui fenomen viu. Să transforme creația muzicală într-o mașinărie, dar și într-o „mașinație”. Totul subordonat unei scheme de subordonare ierarhică: mass-media e superiorul iar muzica e subalternul. Nici vorbă de legea cererii și a ofertei, de o reglementare conformă cu normele unei piețe adevărate, așa cum tot mas-media proclamă. E ca și cum ai obișnui pe cineva cu halucinogene și apoi îl aștepti la cotitură pentru a-i furniza doza de drog. Singura scăpare ar fi să evităm cât mai mult contaminarea cu aceste stupefiante; să le refuzăm cât mai categoric prezența în viața noastră. Apoi, să încercăm prezervarea propriilor noastre sensibilități, înclinații și chiar plăceri. Și nu în ultimul rând, a libertății noastre. În fond, ar trebui să fim un popor de melomani cu gusturi și orientări individuale, liber exprimate. Iată un fragment a unui text de John Stuart Mill scris, greu de crezut, în 1859, text de o actualitate dezarmantă: „Dacă un popor – mai ales unul a cărui libertate nu a devenit încă prescriptivă – nu apreciază libertatea cât să lupte pentru ea și s-o păstreze împotriva oricărei forțe care se pot strânge în țara sa, fie și prin implicarea celor care controlează venitul public, este o chestiune de ani sau de luni până când poporul cu pricina va fi adus în stare de sclavie. (...) Căci, dacă nu este puternic spiritul libertății într-un popor, cei în mâinile cărora se află puterea executivă, împing ușor orice instituție către scopurile despotismului”. Aferim!

Viorel COSMA

Astăzi este ziua sfântă a muzicii românești. Ziua nașterii personalităților de geniu ale oricărui popor civilizată trebuie înscrisă în sufletul oamenilor, nu în cărțile de istorie. Enescu, Brâncuși, Hașdeu, Iorga, Grigorescu, Luchian, Caragiale – au lăsat posterității moșteniri spirituale singulare. La 19 august 1881 (stil nou), într-un sat uitat de lume din Moldova, a răsărit geniul artei sunetelor românești: *George Enescu*. Acest om, atins de aripa geniului, a trăit – paradoxal – o dramă a superdotării harurilor naturale. Enescu nu a fost doar un artist polivalent al muzicii (compozitor, dirijor, violonist, pianist, organist, violist, violoncelist,

flautist, cornist, dascăl muzical), ci și un excepțional artist plastic, folclorist, actor, literat și... cântăreț vocal! Cum s-ar spune, mai exact, un om universal, un umanist de statură renescentistă, de dimensiunea lui Michelangelo și Leonardo da Vinci, de factura savantului literat Johann Wolfgang Goethe.

Dar iată că anul 2015 marchează nu doar 134 de ani de la nașterea lui Enescu, ci și 60 de ani de la moartea muzicianului. Am mărturisit-o (la o sesiune de comunicări științifice cu un sfert de veac în urmă), că dimensiunea reală a geniului enescian trebuie comparată cu un imens iceberg, care continuă să ne surprindă, fiindcă nu i-am putut calcula încă adâncimea ascunsă a blocului de gheață ce se ascunde sub linia de plutire de pe mări și de pe oceane.

Enescu a murit la 74 de ani, lăsând posterității doar 33 de opusuri. Într-un interviu din perioada interbelică, însă, compozitorul a declarat că poartă în proverbiala sa memorie atât de multe lucrări –gata finisate, încât ar trebui să mai trăiască încă 300 de ani, spre a le așterne pe toate pe hârtie. Nu era o glumă, dacă ne gândim că numai pentru tragedia lirică „*Oedipe*” Enescu a lucrat 30 de ani! Urmașii maestrului, Pascal Bentoiu

154 ani de la naștere

și Cornel Țăranu i-au pus pe portative schițele *Simfoniilor nr.4 și nr.5*, poemul simfonic *Isis*, *Capriciul român* pentru vioară și orchestră și poemul vocal *Strigoii*, pe versurile lui Eminescu. Astăzi, catalogul creației enesciene a trecut de 100 de titluri, posteritatea descoperind în geniul din Liveni un mare compozitor al secolului al XX-lea și, pentru noi români, cel mai reprezentativ creator al tuturor timpurilor.

Cine parcurge cu atenție manuscrisele lui Enescu rămâne surprins de multitudinea temelor, motivelor, ideilor muzicale, risipite de creator pe carnețele, hârtii volante, cu portative, meniuri de masă

și doua la Paris! Un ciclu de lieduri, o simfonie și nu mai amintesc de opera *Oedipe* poartă menținea pe manuscris a câte 5-7 localități din România, Franța și Elveția. Cum poate lucra un creator într-un asemenea climat?

Correspondența lui Enescu este o hartă incredibilă a peregrinărilor de-a dreptul înspăimântătoare ale unui om singuratic și ale unui trubadur cu scripca și bagheta pe două continente timp de peste o jumătate de veac. Dar aceste sute de scrisori, coroborate cu memoriile Marucăi (Lumini și umbre), o femeie capricioasă, megalomană și

din restaurante, plicuri de corespondență, cărți de vizită, afișe și programe de sală. Compozitorul purta în memorie partituri întregi pe care nu avea timpul și locul liniștit să le aștearnă pe portative, în rama definitivă.

Orice compozitor, poet, pictor, savant, își are un laborator intim de creație. Ei bine, Enescu nu a dispus de o locuință proprie decât în clipa în care și-a construit vila *Luminiș* de la ... Sinaia (1925). Adresa lui din România (pentru un artist de renume mondial) era firma din București a unui impresar (Antoine Cohen, Str. Brezoianu, nr. 51), nu casa liniștită plină de flori și verdeață. Până la vârsta de 55-60 de ani, Enescu a locuit la hotelurile *Metropol* și *Bratu* din Capitală, la Castelul *Peleş* din Sinaia, la vila Marucăi din Tescani, jud. Bacău și – doar pe timpul vacanțelor – la Cracalia, Mihăileni și Dorohoi, în sânul familiei. Chiar și după căsătoria din 1937 cu Maruca Cantacuzino, Enescu avea 3 locuințe în București, una la Luminiș, în Sinaia

posesivă, demonstrează posterității că Enescu nu a fost – în intimitate – un om fericit. Ca un cercetător constant și pasionat muzicolog de aflarea adevărului, am ajuns la concluzia – dureroasă - că geniul muzicii românești nu și-a aflat partenerul de viață ideal necesar unui om de artă.

Astăzi, după 60 de ani de nemurire și 134 de ani de la clipa răsăritului pe lume, Enescu – creatorul a lăsat posterității o moștenire spirituală pe care abia reușim să o cuprindem în întreaga sa dimensiune. Cea mai spectaculoasă cucerire postumă însă rămâne bogata sa avere de partituri care așteaptă să cucerească auditorii români și străini, spre a „da Caesarului ce este al Caesarului”. Criticul român (stabilit la Paris) Antoine Golea afirma în cartea *Esthétique de la musique contemporaine* acum aproape o jumătate de veac: „Enescu este cel mai nedreptățit compozitor al veacului XX.” Timpul însă, a făcut dreptate!

Letopiseț despre SIMN 2015 (I)

Vlad VĂIDEAN

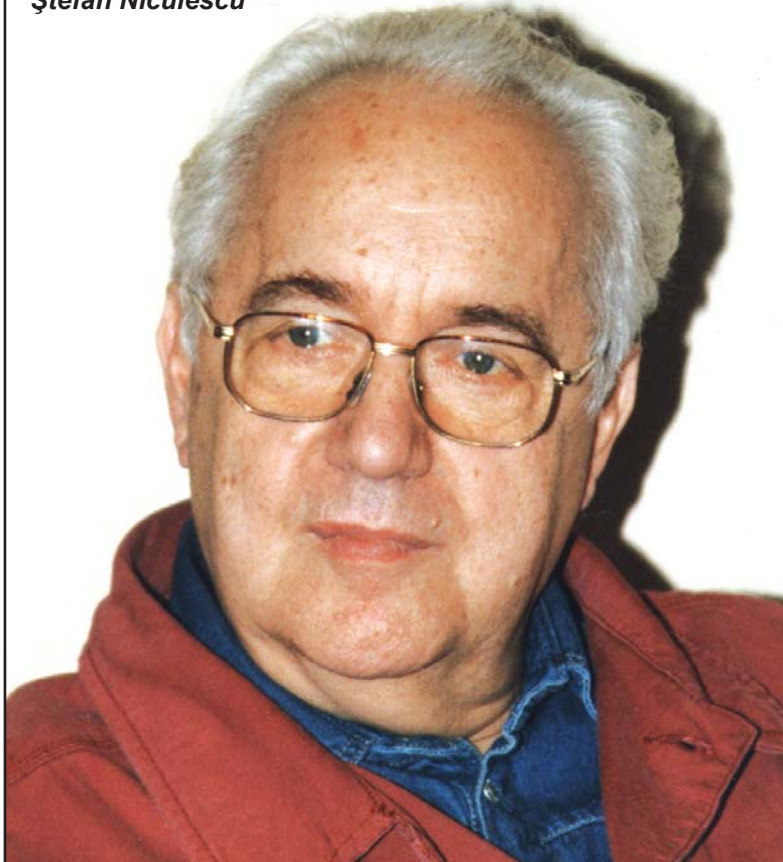
Câți scriitori înaintea mea nu vor fi deplâns inapținutimea limbajului de a realiza o vizualizare, de a produce un portret într-adevăr exact al individului! Cuvântul a fost creat pentru laudă și omagiere, îi e dat să uimească, să admire, să binecuvânteze și să definească un fenomen prin sentimentul pe care-l trezește, dar nu să-l evoce și să-l reconstituie.
(Thomas Mann)

Ștefan Niculescu, fondatorul festivalului „Săptămâna Internațională a Muzicii Noi”

Despre Ștefan Niculescu (1927-2008) am auzit deja în repetate rânduri vorbindu-se nu numai ca despre un creator în preajma căruia sintagma „mare compozitor”, altfel atât de zdrențuită din cauza abuzului, își recapătă din plin sensul și veritabila importanță, ci și ca despre o exemplară prezență umană, care a marcat pedagogic și moral destinele multora dintre cei ce sunt acum la rândul lor vrednici de a fi considerați modele demne de urmat. Fie că se amintea despre el în cadrul unor cursuri universitare, fie că era evocat într-un cadru mai colocvial, aproape de fiecare dată relatarea se petrecea din perspectiva vie a discipolului sau a prietenului, astfel încât aveam puternica senzație că, din clipă în clipă, Ștefan Niculescu trebuia să apară pășind cu distincție pe holurile Conservatorului din București, pentru a tutela spiritual pe măsura atât de însuflețitor vești și zvonuri care se făceau auzite despre el. Totuși, chipul pământesc al acestui maestru se supusese deja de câțiva ani incontornabilei legi a efemerității, una dintre puținele lui ipostaze pe care aveam și eu ocazia să le admir rămânând cunoscutul portret ce străjuiește intrarea în rectoratul Universității Naționale de Muzică din București. Chiar dacă apariția mea se întâmpla tardiv, în momentele în care nu mai putea fi vizibilă decât trena strălucitoare lăsată în urma trecerii cometei, puteam să resimt, de fiecare dată când treceam pe lângă acel portret, cu aceeași emoție cu care era atât de des amintită, străfulgerarea unor priviri inevitabil hipnotizante, căci ele, întrucâtva camuflete de prezența ochelarilor, păreau să aibă puțința de a ținti cu precizia laserului, de a scormoni măruntaiele cele mai analitice, în aceeași măsură în care se angajau într-o neostenită țâșnire contemplativă înspre zări cât mai luminoase, cât mai înalte, cât mai eterate. În

fruntea larg boltită, tinzând spre sfericitate și aureolată fiind de o nobilă cărunțețe, în lipsa de solemnitate, aproape prozaismul veșmintelor din care înaintează spre întâlnire mâinile, în așa fel încât, aparent, împreunarea lor nu e decât rezultatul adoptării unei poziții mai comode, vag „intelectuale”, dar care, de fapt, trimite neîndoios la semnificativul gest al rugăciunii, în toată sobrietatea și tainica luminozitate a celui portret puteau fi întrezărite atât principalele mărci ale persoanei, cât și cele ale muzicii niculesciene: apetența pentru claritate conceptuală, dar și pentru sacralitate și religiozitate autentică, seriozitatea intelectualului și deopotrivă aceea a credinciosului care, după frumoasele cuvinte ale lui Dan Dediu, își ipostaziază creația într-„o tectonică a sufletului, o rugăciune împietrită ce plutește între cer și pământ, asemenea Omului”.

Ștefan Niculescu

În virtutea acestei fascinații, nu pot să îmi percep decât cu admirativă și respectuoasă emoție contemporaneitatea cu dorința, de bună seamă îndreptățită, pe care unii muzicieni români o manifestă din timp în timp într-o impunere – cât de lentă, dar sigură – în patrimoniul spiritual românesc a uneia din-

tre cele mai luminoase și emblematice personalități componistice care a căpătat glas de la Enescu încoace. Pentru lumea muzicală românească, figura lui Ștefan Niculescu a căpătat deja, la puțin timp după moartea compozitorului, coloratura scilipitoare a aceluia ce merită

confruntau cu necesitatea de a-și contura identitățile în contextul globalizării și al unei tot mai neîngrădite deschideri spre lumea occidentală, cea cu care aspiraseră dintotdeauna să comunice de pe picior de egalitate, o inițiativă vizionară precum cea a lui Niculescu nu putea avea decât

începând însă cu anii 2000, angrenarea tot mai profundă a experiențelor muzicale românești în fenomenul global a transformat misiunea principală a festivalului într-una de sondare a aventurii sonore contemporane. Atât de tipic româneasca sete nemistuită de sincronizare și de „apreciere a propriilor valori prin standardele muzicale internaționale” căpătase astfel în sfârșit libertatea de a se exprima nestânjenită în cadrul unei explicite și „pașnice competiții culturale”, de a se dezbăra, încetul cu încetul, de complexe provinciale și de a deveni o cât mai deplină integrare în firescul unei lumi muzicale transnaționale, interconectate, fascinantă prin policromia-i copleșitoare, destul de confuză, și nu lipsită de periculoase arcanse. Căci în continuare valoarea cardinală și cea mai înaltă exigență pe care această lume i-o propune individului creator rezidă în libertatea – de nimeni și nimic îngrădită – de a căuta expresia personală cât mai convingătoare, coerentă, persuasivă, dacă se poate originală, nefiind pretins alt criteriu decât acela al unui cât mai competent și justificat bun plac.

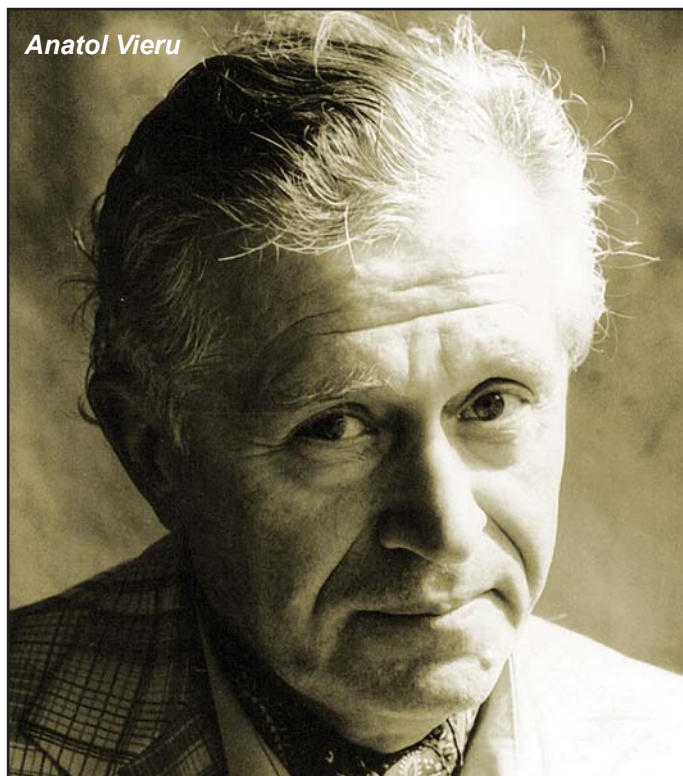
Dan Buciu

prețuit nu doar pentru că a izbutit a-și individualiza un univers creator propriu, imediat recognoscibil și, de-acum, incontestabil, dar și pentru că a avut harul de a călăuzi pedagogic, de a tutela și a inspira. Alături de creația muzicală, rămâne în acest sens una dintre cele mai durabile și rodnice moșteniri spirituale niculesciene faptul că acest maestru a putut a-și concretiza forțele și dăruirile necesare pentru a întemeia *Săptămâna Internațională a Muzicii Noi*, manifestare festivalieră anuală care, între puținele de același gen desfășurate în România, rămâne până în ziua de astăzi poate cea mai reprezentativă și stimulantă formă de expresie a actualului efectiv muzical autohton. Acum douăzeci și cinci de ani, când compozitorii români, abia scăpați, dimpreună cu întreaga societate românească, dintre văzutele și nevăzutele granițe ale grotescului sistem naționalist-comunist patronat de Nicolae Ceaușescu, se

efecte dintre cele mai benefice și chiar vitale căci, în fond, ei trebuia să i se acorde pe atunci meritul întâietății. Pentru publicul unei capitale europene, și deopotrivă pentru creatorii lipsiți, altminteri, de o rampă de lansare, un eveniment precum SIMN, fără echivalent în imediata apropiere geografică a Europei de Sud-Est, se dovedea a fi cu adevărat o necesitate. Căci, dacă inițial fusese asumată, în numele libertății de exprimare tocmai recâștigate, recuperarea partiturilor și a personalităților componistice pe care regimul politic de dinainte de 1989 le ținuse în penumbră, făcându-se astfel auzite și pe scenele din România creații ale unor „monștri sacri” precum Karlheinz Stockhausen, Krzysztof Penderecki, John Cage, György Ligeti, Olivier Messiaen, dar și ale unor voci românești din diaspora și compozitori români rămași în țară, care, în timpul comunismului, își umpluseră sertarele cu numeroase partituri cenzurate sau cenzurabile;

Am folosit mai devreme, între ghilimele, câteva din formulările lui Dan Buciu, cel care, în calitatea sa de director artistic al ediției SIMN din 22-29 mai 2015, și-a propus să marcheze simbolic caracterul jubiliar reprezentat de sfertul de veac scurs de la prima ediție prin dedicarea întregii săptămâni desfășurate în acest an personalității creatoare și deopotrivă fondatoare a lui Ștefan Niculescu. Din această perspectivă, festivalul nu se putea bucura de o mai potrivită înrămare muzicală decât prin a prezenta, înainte de orice altceva, *Ison II*, și, drept semnificativă încheiere, *Sinfonia a IV-a, Deisis*, adică două dintre acele piese niculesciene despre care se poate afirma fără riscul hazardării că au dobândit o veritabilă pondere canonică, dacă nu neapărat în repertoriul ce este propriu-zis prezentat în concerte, măcar în conștiințele celor ce

crează și studiază. Căci, dacă apelez la modesta-mi experiență de student, trebuie să adaug că creația lui Ștefan Niculescu a ajuns să facă parte, în special prin *Ison II*, dintre subiectele ce sunt predate în învățământul universitar nu doar la clasele de compoziție, ci la mai multe specializări, în cadrul anumitor obiecte de studiu de factură mai analitică, fapt ce atestă cu prisosință înalta altitudine valorică sesizată în cazul acestui compozitor. De altfel, aici poate fi sesizat doar un capitol din strădania mai amplă de a aduce în atenția măcar a tinerilor muzicieni proeminențele unei întregi generații, supranumită „de aur”, din care Niculescu a făcut semnificativă parte (alături de Anatol Vieru, Tiberiu Olah, Myriam Marbé, Aurel Stroe, pomelnicul putând foarte bine continua la aceeași altitudine valorică). Dacă, în rarele ocazii în care au putut fi informați, mulți muzicieni străini și-au manifestat sincerul entuziasm și s-au arătat convinși despre ceea ce între muzicienii români s-a afirmat deja în repetate rânduri, anume că majoritatea membrilor acestei generații de vârf pot fi considerați oricând personalități de o originalitate și o anvergură perfect echivalente cu cele ale contemporanilor lor din alte țări, multe din demersurile muzicologice ce încearcă să facă „lobby”, oricât de entuziaste, oricât de insistente, se dovedesc, din păcate, insuficiente, căci ele continuă să fie întreprinse doar în maniera

Anatol Vieru

răzlețită a unor proiecte personale, pe cât de pasionate, pe atât de neputincioase în ceea ce privește impunerea decisivă în afara granițelor românești a unor nume de compozitori care, altfel, au fost descoperiți și prețuiți cu maximă atenție de către confrăți mult mai celebri din Europa occidentală (rămâne, în această privință, de o adâncă elocvență afinitatea resimțită de György Ligeti pentru însuși Ștefan Niculescu). Or, știm foarte bine că dorința de a

scoate din anonimat, de a propulsa în afara granițelor o entitate atât de vastă precum actuala școală muzicală românească nu poate fi îndeplinită în absența unui efort cât se poate de programatic, de o coerență colectivă și o anvergură fundate financiar care să fie asigurate și din partea altor instituții, nu doar a celor direct interesate (precum UCMR, de exemplu). Căci numai astfel circulația datelor necesare, a partiturilor, a înregistrărilor, se va putea bucura de o difuzare mai largă, care să treacă dincolo de admirabile, însă puțin iradiante sesizări în cadrul simpozioanelor sau cu prilejul momentelor aniversare, și care să prilejuiască factorul ce decide în cele din urmă consacrarea, anume înseși prezentările interpretative realizate în mod regulat și în multiple colțuri, nu doar în puținele deja știutoare. În acest sens, modalitatea de organizare a SIMN în decursul ultimelor trei ediții ar merita lăudată pentru faptul că a dorit extinderea itinerant națională a festivalului, cuprinzând parteneriate desfășurate cu numeroase instituții de spectacole și concerte în afara celor consacrate din București (Bacău, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Târgoviște, Târgu Mureș, Timișoara). Ca să îmi continui însă mica ieremiadă, accentuez faptul că opera cât se poate de notabilă a celor mai pregnante individualități componistice postenesciene nu poate nicidecum să capete meritata prezență în conștiința publică doar prin evenimente „promoționale” precum SIMN, ci ea se cuvine inclusă cu firească regularitate în repertoriile de stagii ale instituțiilor finanțate din bugetul public, căci râvnita excelență a standardului cultural numai printr-o astfel de vie constantă își poate găsi adevărata cale de exprimare.

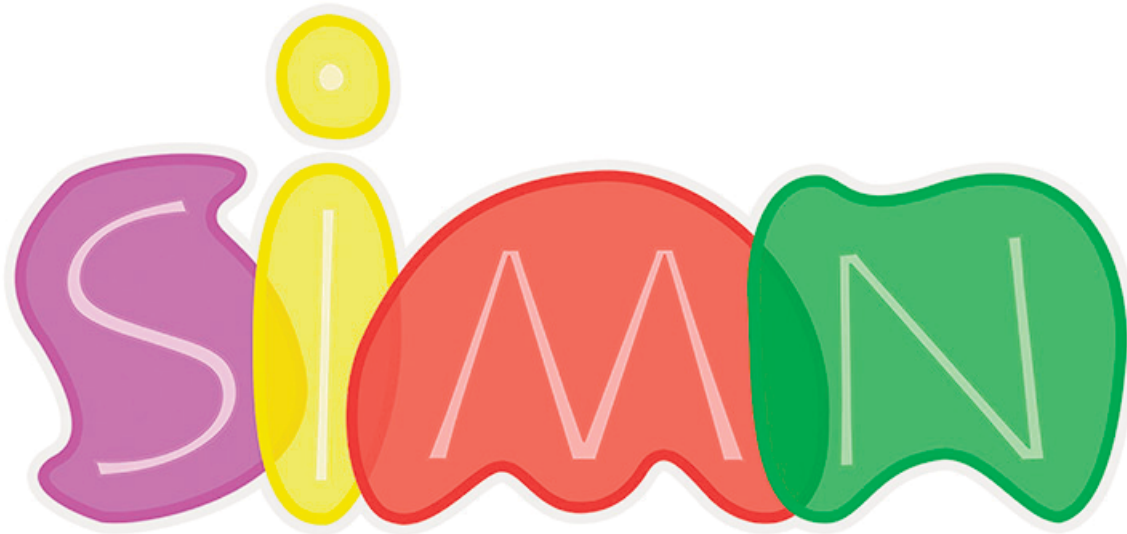
Dar iată că de-abia ce-am început, că m-am și abătut considerabil de la, ba chiar încă nici măcar nu am declanșat traseul cronicăresc asumat. Chiar dacă insuficienta vizibilitate internațională (și chiar națională) a muzicii contemporane românești a fost deplânsă de atâtea ori, am vrut totuși să punctez și eu problematica situațiune tocmai întrucât, citind radiografia făcută de Niculescu în cadrul unui dialog cu Valentina Sandu-Dediu, am constatat că, deși spuse în 1999, cuvintele lui ar putea fi citate și acum cu aceeași îndreptățire, căci încă par să prezinte o exasperantă actualitate, mai ales dat fiind accentul pe care îl pun asupra faptului că reprezentarea muzicii moderne românești în străinătate este, cu toată neregularitatea ei, chiar și așa mai considerabilă decât prezența ei efectivă în programele de concert sau în activitățile didactice din țară:

„În actuala lume românească, arta e lăsată pe ultimul loc, iar muzica, la coada artei. Mai ales muzica nouă (simfonică, de cameră, operă...) se află la noi într-o criză de recepție. Nu e vorba doar de creația românească (programată mai degrabă în străinătate decât în țară), ci de întreaga cultură muzicală a secolului XX. Melomanii și majoritatea profesioniștilor noștri n-au cum să se familiarizeze cu acest de acum vast domeniu. Căci muzica veacului ce se încheie e,

la noi, practic inexistentă. Nu e de găsit în librării printre partituri, cărți sau discuri, nu e de auzit în concerte decât rar și accidental, nu e predată în învățământul muzical, inclusiv universitar, decât cu salutare și prea puține excepții. (...) Și totuși, în ciuda proporțiilor unei asemenea crize de recepție sau public, nu există la noi și o criză de creație. Dimpotrivă, personalități creatoare din toate generațiile

proprii pentru a face cu puțință organizarea reușită a încă unei ediții. Astfel, personalitatea fiecărui director artistic și-a pus fără îndoială amprenta asupra modului în care festivalul își contura poziția în raport cu problematicul caracter eterogen și, în genere, inert pe care îl capătă publicul larg atunci când această la fel de problematică și enigmatică muzică nouă caută să i se adreseze. De-a lungul tim-

Nepropunându-și să adopte unilateral doar una dintre aceste două direcții posibile, ci voind să pună în lumină beneficiile amândurora, ediția din 2015 a încercat să se păstreze, la fel ca precedentele două, aflate sub același directorat artistic al compozitorului Dan Buciu, pe o cale de mijloc, aceea menită să împace reliefurile deja conturate cu plăcile tectonice încă angrenate în plină mișcare. A fost,

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ A MUZICII NOI

continuă cu mare vigoare să compună, chiar și fără vreo speranță în normalizarea situației.”

Tot fără vreo speranță în normalizarea situației, adică reușind de fiecare dată să suplinească parcimonia sponsorizărilor financiare și să pareze adversitățile ignoranței și ale indiferenței (manifestate mai mult fără de voie decât cu voie), festivalul SIMN a avut resursele necesare pentru a se desfășura până acum, an de an, „metronomic”, în răstimpul a 24 de ediții; a izbutit, pe scurt, admirabila performanță de a supraviețui, de a (încă) fi, obișnuindu-se să-și perpetueze parcursul aproape exclusiv în virtutea acelor oportunități ocazionale și „relații” preponderent personale în măsură să fie catalizate de către fiecare eroic compozitor care își asuma directoratul artistic și se oferea astfel să-și sacrifice energia, timpul și chiar banii

pului au devenit evidente, în această privință, două atitudini, extreme în felul lor: pe de o parte, resemnata îngăduință transformată în contemplativă autoizolare va fi fost cea mai comodă, căci flata în rândurile restrânse ale breslei muzicale sentimentul de autosuficiență elită; pe de altă parte, încercarea de a căuta cu orice preț comunicarea imediată prin impunerea unui concept generos care să fuzioneze genuri multiple, adică să nu ocolească a se apropia considerabil de pestrițul desis al lumii multimedia, chiar câteodată de acela al lumii pop-art, nelipsit, la noi, de condimentul hibrid al folclorizărilor, va fi fost, fără îndoială, atitudinea cea mai riscantă, căci, în pofida bunelor ei intenții, nu putea fi niciodată complet sigură dacă nu cumva pierdea pe drum valori care erau reticente la „impuritatea” mixajelor de tot felul.

fără îndoială, atât din punctul de vedere administrativ, cât și din acela al viziunii de ansamblu, un exercițiu de echilibristică, așa cum aproape întotdeauna se întâmplă atunci când este posibilă întrezărirea și apoi dorită adoptarea unei căi de mijloc. Ce-i drept, am avut impresia că integrarea în program a pieselor internaționale interesante sau măcar a capodoperelor românești confirmate, compuse în ultima jumătate de secol, nu a mai fost în acest an atât de abundentă precum în edițiile din 2013 și 2014; iar alte evenimente și premiere ample, în afara celor două concerte simfonice care au marcat ridicarea și coborârea cortinei, nu prea s-au întâmplat, căci manifestările au proliferat în zona camerală, limitându-se la a respecta, pe alocuri rutinier, „organigrama” ciclurilor stabilite acum doi ani. E o

situație întrucâtva de înțeles, dacă luăm în considerare chestiunea mereu spinoasă a finanțărilor. Trebuie totuși în mod limpede consemnat faptul că deja relevantele aspecte definitorii ale formatului pe care l-au căpătat ultimele ediții s-au păstrat și în 2015: varietatea echidistantă prin care lucrări intrate deja în patrimoniul valoric universal și/sau românesc au flankat producțiile celor mai noi generații de compozitori; încercarea de a oferi spațiu de desfășurare unei cât mai considerabile diversități repertoriale, indiferent de proveniența stilistică; implicarea tinerilor, chiar a elevilor, în interpretarea muzicii noi; extinderea evenimentelor pe plan național.

SIMPOZION - Personalitatea și opera lui Ștefan Niculescu

Coagularea în jurul personalității fondatoare a lui Ștefan Niculescu a reprezentat zodia simbolică sub care ultima ediție a SIMN a dorit să se plaseze. Însă ea nu numai că a constatat în reverențiosul gest de a deschide și a închide festivalul cu câte o capodoperă niculesciană, ci a fost realizată și prin organizarea unui simpozion dedicat compozitorului. Certă consistență a simpozionului, petrecut sub impecabila îndrumare organizatorică a Olguței Lupu, în ultima zi a festivalului, 29 mai, m-a determinat totuși să conștientizez încă o dată că, uneori (sau, de fapt, mai totdeauna), discursul secundar are nevoie el însuși de câteva reflecții critice care măcar să atenționeze asupra faptului

Olguța Lupu

că acest tip de discurs încă mai există și că menirea lui de a mijloci nu poate fi îndeplinită în condițiile în care, general vorbind, chiar în rândurile restrânse ale cunoscătorilor, predomină indiferența politicoasă. Mă exprim astfel întrucât umplerea aproape completă a sălii „Dinu Lipatti” din UNMB, măcar în primele ore ale evenimentului, ar fi putut părea un fapt încurajator, însă, în realitate, ea s-a datorat în mare parte numărului abundent de vorbitori care se ascultau reci-

proc. Desigur, când vine vorba despre simpozioane muzicologice, a visa la cine știe ce masive năvăliri de public e curată neghiobie, iar a persista în îmbufnarea reproșurilor aduse, zadarnic, *postfestum* e inelegant și oarecum inoportun. Până la urmă, discursul muzicologic își are și el partea lui considerabilă de vină în această jalnică stare de fapt, căci, obișnuit fiind cu lipsa de audiență, riscă de atâtea ori să băltească în licorile călduțe și anestezice ale autosuficienței, lăsându-se năpădit fie de naftalina variilor istorii și istorioare, fie de zgura pseudo-mistagogiei analitice și a ghirlandelor verbale ce uită că sunt menite să mijlocească, iar nu să producă autoetalară.

Pot să depun însă mărturie că într-o prea mică măsură a fost vorba despre astfel de predilecte păcate în cazul simpozionului „Ștefan Niculescu”, căci nu am putut sesiza vreo contribuție care să nu aibă, în felul ei, lucruri interesante de transmis, astfel încât sunt convins că, la final, personalitatea compozitorului omagiat a căpătat în conștiința fiecărui ascultător o portretizare cât se poate de multifacțetată și viu colorată. A fost vorba, mai întâi, despre conturări analitice ale unor concepte specific niculesciene, ponderea decisivă având-o, bineînțeles, relevarea sintaxei eterofone și a specificei forme de sincronie pe care aceasta o prilejuiește. La acest capitol, se cuvine amintit în cap de listă impresionantul, căci aproape exhaustivul survol analitic, deopotrivă filosofic și estetic, întreprins de Olguța Lupu asupra eterofoniei: autoarea a manifestat o deosebită atenție atât pentru ampla tratare „metodologică” a conceptului, cât și pentru a compara elaborata viziune niculesciană cu cea incipientă întâlnită în cazul lui Enescu sau cu cea teoretizată de Boulez, realizând apoi, cu pasiunea rigorii, un studiu de caz despre lucrarea *Eterofonii pentru Montreux*. De asemenea, întrucât au etalat acea privire mai detașată și mai aptă de a găsi inedite interconexiuni, privire specifică celor ce activează dincolo de lumea muzicală românească, deosebit de instructive s-au dovedit prezentările compozitorului Liviu Marinescu și ale pianistului Gary Barnett, primul abordând, într-o manieră mai eseistică, aceeași problematică a eterofoniei și a seducțiilor produse în plan formal de fenomenul sincronizării, iar cel de-al doilea axându-se pe asemănările ce pot fi sesizate, din „perspectivă transatlantică”, între lucrările timpurii ale lui Niculescu, mai pronunțat experimentale, și contemporanii săi americani. Admirabilă, căci probabil cea dintâi realizată la o asemenea amploare, a fost și contribuția analitică adusă de Livia Teodorescu-Ciocănea și Joel Crotty cu referire la *Pomenire – Un Recviem Românesc*, tulburătorul „cântec de lebedă” al lui Ștefan Niculescu.

Atractivitatea celorlalte comunicări a rezultat din preocuparea lor pentru a contura, din punctul de vedere al discipolului sau al prietenului, fie latura pedagogică și umană, înalt morală, a lui Niculescu (Lavinia Coman în *Amintiri cu Ștefan Niculescu*, și Adrian Mociulschi în *Ștefan Niculescu: amintiri despre*

un Om), fie statura respectabilă, destul de rar întâlnită în rândurile compozitorilor moderni, pe care Niculescu a dobândit-o prin perpetua lui angrenare în orizontul sacrului (Corneliu Dan Georgescu în *Ștefan Niculescu și noțiunea de „ethos” muzical*). Inedite și cu adevărat captivante au fost cele două restituiri propuse de Sanda Hîrlav-Maistorovici și Andrei Tănăsescu: prima a întreprins o cotrobăire cât mai exhaustivă cu putință în fonoteca Societății Române de Radiodifuziune pentru a aduna la un loc toate intervențiile radiofonice ale

Liviu Marinescu

lui Ștefan Niculescu păstrate până în prezent, iar cel de-al doilea a reamintit despre restrânsa ce-i drept, dar demna de luat în considerare activitate a lui Niculescu în zona muzicii de film.

În condițiile în care acest simpozion s-a dovedit a fi pe cât de divers și atractiv cu putință (îndeosebi și datorită insistenței discrete prin care Olguța Lupu a știut să îi obișnuiască din timp pe toți vorbitorii cu faptul că trebuie să își încadreze intervențiile în răstimpul a maximum 20 de minute), devine cu atât mai regretabil faptul că ascultarea reciprocă a conferențiarilor a fost firav surmontată doar de prezența a 2-3 studenți pioși și a tot atâția profesori mai conștiincioși. Nu-mi rămâne decât să sper că, în pofida zvonurilor despre eventuale impedimente financiare, toate lucrările vor fi reunite într-o publicație, așa cum de altfel s-a putut proceda în cazul contribuțiilor prezentate anul trecut, volumul respectiv fiind lansat chiar în debutul simpozionului de anul acesta, dimpreună cu traducerea în premieră, de către Cristian Dumea, a autobiografiei *A trăi muzica* de Roman Vlad (în îngrijirea lui Viorel Munteanu), dar și cu două CD-uri deja premiate internațional (*Flute play*, ce cuprinde lucrări de Violeta Dinescu, în interpretarea flautistului Ion Bogdan Ștefănescu, și *Tango with Zombies*, ce cuprinde lucrări de Anatol Vieru, Laura Manolache, Mihaela Vosganian, Diana Rotaru și Dan Dediu, în interpretarea trombonistului Barrie Webb și a saxofonistului Emil Șein).

TREI SIMFONICE MARI

Orchestra Filarmonică „George Enescu”

Vorbind despre ceea ce sunt sigur că nu doar eu am considerat cele mai împlinite momente ale festivalului, va trebui să acord întâietate tocmai concertului care, desfășurat la Ateneul Român în data de 22 mai, a reușit să punteze cu fastul și profesionalismul cuvenite începerea SIMN. Orchestra Filarmonică „George Enescu” s-a prezentat atunci, sub îndrumarea dirijorală a lui Camil Marinescu, într-o formă de zile mari, lucru cu atât mai încântător, cu cât repertoriul abordat a optat, așa cum tematica festivalului o cerea, în întregime pentru piese compuse în a doua jumătate a secolului XX; au fost alese adică, dat fiind și marcajul inaugural purtat de acest concert, unele mostre mai reprezentative, devenite deja, în conștiințele celor avizați și pasionați, aproape canonice în ansamblul atât de divers al muzicilor din vremurile recente. Pondere a elogiilor mele tinde să se îndrepte îndeosebi înspre a doua parte a seriei, când *Concertul pentru orchestră* al lui Witold Lutosławski a căpătat, în versiunea propusă de Filarmonica „George Enescu”, toată puterea de seducție pe care această capodoperă scrisă în 1954 izbutește să și-o mențină, prin cunoscuta apetență a compozitorului polonez pentru a turna vinul vechi și nobil al arhitecturilor formale tradiționale și al aluziilor folclorice în cât mai multicolorele sticle noi făurite de splendorile virtuozităților

Witold Lutosławski

timbrale ce sunt puse în joc la tot pasul. Însă tratarea interpretativă pasionată nu s-a lăsat mai prejos nici în privința celor două extrem de consistente și aventuroase concerte instrumentale propuse în prima parte a seriei: mai întâi, Ion Bogdan Ștefănescu a navigat cu fermă grație printre toate capcanele și cursele, amețitoarele întorsături coloristice și imprevizibilele metamorfoze formale ale labirintului muzical derulat de Costin Mioreanu, cu un ineput simț narativ, în

al său *Concert pentru flaut și orchestră*; apoi, Marin Cazacu și Mirel Iancovici au dovedit o angajare aproape afectivă în meditațiile pe care Anatol Vieru le desfășoară, cu eleganța calmă a meandrelor, asupra unei structuri modale fundamentale ce traversează

reciprocului raport de *coincidentia oppositorum* existent între Unu (unisonul conceput ca reper și liman sacru) și Multiplu (texturi alcătuite din agregate armonice și eterofonice), între continuitate și discontinuitate.

Costin Miereanu

nutritivă întregul *Concert pentru două violoncele și orchestră*. Iar despre *Ison II* ar fi probabil de ajuns să spun că, în condițiile unei interpretări deopotrivă scrupuloase și sensibile, are întotdeauna darul de a rămâne, ca multe alte lucrări ale lui Niculescu, puternic impregnată în memoria celui ce știe să asculte fără prejudecăți, tinzând chiar să prilejuiască o experiență spirituală, căci, până la urmă, conform unei profesii de credință des citate a compozitorului, „sacru este ținta supremă a muzicii”. În plus, dacă ar fi să detaliez puțin, mi-am dat seama că circularitatea Sălii Mari a Ateneului Român este într-un fel ideală pentru prezentarea unei muzici atât de atente la dispunerea spațială a sonorităților, întrucât ascultătorii au astfel ocazia să se simtă îmbrățișați, reintegrați între întinderile protectoare ale unui luminis cu irizații edenice, în sânul căruia proliferază și se îngemănează, se juxtapun și superpoziționează, cu lentoarea creșterii organice, eterofonice tapiserii și cumulative unduirii de varii făpturi sonore modale și „pan-tonale”, toate nutrite fiind din adânc de caracteristica pedală menținută, în manieră bizantină, pe întregul parcurs al ramificațiilor și rodirilor melodice. E captivantă mai ales închegarea treptată a tuturor sevelor muzicale într-un scilpitor ghem planetar care levitează și se autoregenerează perpetuu aidoma unui microcosmos, aidoma unui caleidoscop hipnotic în cadrul căruia o seamă de iluzii figurative se transformă și se recombina continuu, cresc dintr-una într-alta cu o atât de firească agilitate, încât compozitul de ansamblu pare să dăinuie în imperturbabilă nemișcare. Capătă astfel o deosebită pregnanță în conștiința fiecărui ascultător acuitatea și fascinația cu care Niculescu a simțit nevoia să reitereze o meditație de sorginte atât de străveche și, în fond, perenă, precum cea asupra

Orchestra Națională Radio

Capodopera niculesciană plasată la celălalt capăt al festivalului, Simfonia a IV-a, *Deisis*, a încununat concertul simfonic din 29 mai, concert prin care Orchestra Națională Radio, dirijată de Adrian Morar, a reușit să pună punct ediției SIMN din 2015 cu aceeași substanțială încărcătură cu care am arătat că a avut loc momentul inaugural, binemeritând încă o dată aprecierea pentru consecventa disponibilitate, destul de rară în cazul unui ansamblu de o asemenea anvergură, de a asigura în cadrul festivalului importantul capitol al concertelor simfonice, chiar dacă muzica nouă nu este nici pe departe zona lor de interes specializat și nici o pasiune. Probabil că adăugarea unei lucrări atât de pline de miez precum *Deisis* după trei prime audiții care la rândul lor s-au dovedit „sățioase” va fi fost pentru unii ascultători întrucâtva obositoare. Presupun totuși că, oricât de solicitat se va fi simțit, niciun ascultător sensibil nu a putut să nu prindă măcar o nuanță din acea îmbinare, specific niculesciană, dintre tragism și reculegere, dintre accentele emoționale de care se lasă străbătută orice „suplicație” și sobrietatea luminoasă de care este

Octavian Nemescu

cuprinsă orice „speranță răsărită paradoxal din abisul deznădejdiei” (ca să folosesc caracterizările folosite de compozitor în descrierea propriei lucrări). Spre deosebire de mai timpuria *Ison II*, unde toate glăsurile cu irizații pastorale gravitau senine în jurul reperului reprezentat de pedala pe sunetul *si bemo!* pe care, căutând desăvârșirea stazei sonore, îl cizelau în

permanență, în *Deisis* semnul de referință nu mai este un obiect sonor punctual, ci tot mai amplele apariții ale unei structuri acordice cu profil de coral compact, impozant, a cărui melodică este preluată dintr-un canon închinat Sfântului Andrei, canon ce se cântă în cadrul Bisericii Ortodoxe în prima și a patra săptămână a

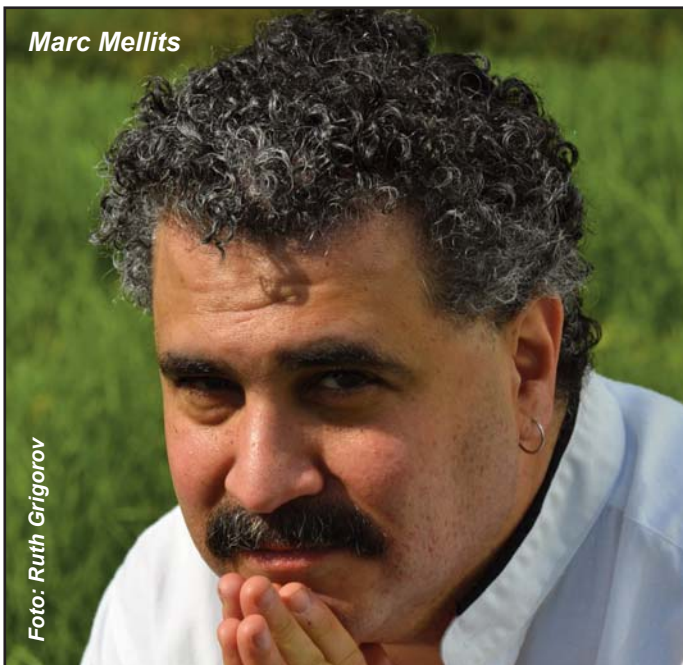

Dan Dediu

postului Paștelui. Cunoscând și adâncă semnificație eshatologică pe care termenul „deisis” o are în iconografia bizantină, intervențiile coralului nu pot să nu impresioneze prin autoritatea transcendentă cu care ele țâșnesc la răstimpuri, din compartimentul alamelor, aidoma unor stâlpi de foc meniți să lumineze acele „abisuri ale deznădejdi” pe care coardele și lemnele le urzesc în manieră texturală. Așa cum în biserici scena Judecății de Apoi este dominată de imaginea împărătească și deopotrivă terifiantă a lui Iisus Hristos ca judecător al lumii întregi, tronând la sfârșitul timpurilor peste toate destinele consumate, ca supremă împlinire a acelei „paradoxale speranțe” care hrănește trăirea creștină întru orizontul celei de-a doua veniri, tot așa coralul capătă pe parcursul simfoniei *Deisis* o tot mai implacabilă suveranitate, conferind întregii lucrări o robustețe dramatică aparte, rezultat al tensionatei sinergii instituite între acțiune și contemplație, între continuitate și discontinuitate. Pe scurt, e manifest în *Deisis*, din nou, punctul de aspirație al compozitorului înspre *coincidentia oppositorum*, înspre cuprinderea și îmbrățișarea plină de patos a integralității, totul petrecându-se cu atât mai intens, cu cât majoritatea ultimelor lucrări ale lui Ștefan Niculescu depun pregnantă mărturie despre iremediabila adumbrire pe care vârstele târzii o resimt aruncată asupra lor de către luminile venite de dincolo de lume.

Însă ultimul concert simfonic din cadrul SIMN 2015 este menit să rămână în memoria lumii noastre muzicale în special pentru faptul că a prilejuit prime audiții a trei opusuri pe cât de ample, pe atât de diferite și individualizate în privința tipului de viziune creatoare devoalat de fiecare dintre ele. A fost vorba, mai întâi,

despre *Muzica primelor 14 minute ale unei ore fatale*, propusă, cu caracteristica-i gravitate introspectivă și sobră lentoare a gestului, de către Octavian Nemescu. Deși, de regulă, promisiunea de a oferi ilustrarea sonoră a unei „ore fatale” ar crea în rândul ascultătorilor așteptarea a tot felul de copleșitoare deversări și zgomotoase învălmășeli care să sugereze eșuarea totalității în haos și neant, această piesă alege o abordare mai meditativă, mai esențializată, nu mai puțin monumentală totuși: astfel, în viziunea apocaliptică expusă aici de Nemescu, sfârșitul începe granitic, autoritar, cu răsucirea, descendentă, apoi ascendentă, a unei terțe mici copleșite de vâscozități și gemete, făcându-se parcă aluzia la un gest cadent dramatic care, neputându-se hotărî pentru un moment de definitivă tăcere, îmbracă varii veșminte timbrale, își exersează neconținut capacitatea de pecetluire, își caută înfățișarea cea mai de pe urmă, alura de piatră tombală. La un moment dat terța devine mare, metamorfoză care însă nu este resimțită neapărat ca o posibilă cale de iluminare, ci mai degrabă ca o disperată „sete de repaos”, de scrutare a unui dincolo definitiv și irevocabil. Intervine acum reminiscența unui citat din Mozart; apoi a unuia din Ceaikovski; încep deci să se înlănțuie, probabil cu speranța într-un nou început, fragmentare aluzii culturale; toate vor să inițieze, pe rând, câte o nouă

Marc Mellits

Foto: Ruth Grigoriu

căutare a tonului; zadarnic însă, căci abia ce prind glas, că și intră în derivă, scufundându-se dezintegrate în curentul general nimicitor, cel care le permite, pentru câteva clipe, plutirea la suprafață, aidoma unor ultime și dureroase tresăriri, dar care mai apoi degrabă le decapitează, măcinându-le, scrâșnindu-le, dispându-le, ca și cum nici n-ar fi fost, ca și cum nici nu s-ar fi convenit să fi fost. Între timp, ochiuri de tăcere se cascadează, destrămand năvodul, iar fatidica terță mică revine și pune sigiliul.

Pe de altă parte, în *Vitrine & Vitralii*, dublu concert pentru vioară, violoncel și orchestră, Dan Dediu

mi s-a părut angajat într-o goană nebună cu sine însuși, bântuit de personaje sonore seducătoare pe care fie le înzestra cu putere deplină de acaparare, fie le supunea celor mai pitorești, deopotrivă cinice și dramatice căi de alterare, deformare, luare în derădere, decupare, încălecare, vociferare. Mai precis, spectrele obsesive care structurau întregul concert au putut fi recunoscute în două autocitări provenite din opera O

Wolfgang Rihm

scrisoare pierdută – valsul lent și sentimental ce o caracteriza pe Zoe în momentele ei de cumpănă, și dezmațul balcanic al fanfarei lăutărești care marca năvălirea serbării populare și populiste din finalul piesei caragialești. Compozitorul părea să trateze aceste fredonabile entități ca pe niște ugere care se umpluseră până la refuz și care deci trebuiau stoarse de toate sevele lor latente. Astfel, survineau momente de paroxism când recognoscibilele personaje ajungeau să-și expună chipul carnavalesc în vitrina formulării explicite; însă, în cea mai mare parte a timpului, ele călătoreau subversive, răsucindu-și și frângându-și spinările prin spatele vitraliilor sonore pe care aliajele timbrale le făureau cu neconținută sete de elocventă stridentă. Memorabile mi s-au părut punțile abrupte care au legat partea lentă mediană de cele ce o înconjurau: după hăituirile și plesnetele atât de burduhănoase prilejuite de primele minute ale concertului, se cască, într-o singură clipită de nimic anunțată, un hău liric din a cărui încremenită inimă glasurile celor două instrumente soliste se înalță tremurătoare aidoma unor flăcărui în noapte. Și, tocmai când ascultătorul s-ar lăsa pe de-a-ntregul împletit printre fibrele acestui miez elegiac, tocmai atunci, aceleași instrumente soliste care până mai înainte își frazaseră suflurile în ritm melancolic deznoadă, dintr-odată, câte-un scârțâit metalic, persiflant, nemilos semnal dat orchestrei pentru a reporni și împlini cutreierul printre sarcasme și postromantice mugete.

Merită din plin amintită piesa pe care, angajând o aceeași necesară forță de versatilitate tehnică și afectivă desfășurată pe parcursul freneticului concert

al lui Dedi, violonista Raluca Stratulat și violoncelista Andreea Țimiraș au oferit-o ca bis: este vorba despre *Fresco meets Baldi*, lapidar și pitoresc duo pe parcursul căruia tânărul Sebastian Androne mânuiește graduale și ghidușe coliziuni între cele două personaje instrumentale, punându-le ba să flirteze unul cu altul, ba să se contreze, până când, după cum anunță și titlul, ajung la un liman prin reunirea lor în intonarea eterată a unei arii frescobaldiene („Se l'aura spira”).

Având în vedere audiența extrem de scăzută și întrucâtva nefavorabilă de care minimalismul încă are parte în lumea muzicală românească, deși dincolo de ocean rămâne până în prezent una dintre direcțiile stilistice cele mai acaparatoare, programarea suitei pentru orchestră de cameră *Brick*, aparținând compozitorului american Marc Mellits, în cadrul concertului de încheiere a SIMN 2015, a putut fi considerată un act de veritabil curaj. Arborând cu senină nonșalanță fluența unor secvențe armonice repetitive care păreau să rezulte din radicalizarea și scoaterea la suprafață a varii modele de acompaniament clasic; agremen-tându-și momentele lirice cu unele ghirlande melodice împletite în cel mai direct și afectuos suflu neoromantic; și, de fapt, înscriindu-se, destul de cuminte, în descendența fondatorilor Philip Glass și Steve Reich, însă fără a etala în același grad suplețea și rafinamentul cu care mai ales cel de-al doilea știe să-și condimenteze partiturile, oricât de repetitive ar fi ele; cred că, datorită unei agreabile bonomii de ansamblu, piesa lui Mellits putea fi savurată, asta însă numai dacă, bineînțeles, erau înțeleși și acceptați termenii în care ea se încadra cu bună-știință. Totuși, nu mi-a fost

Adrian Iorgulescu

deloc greu să sesizez reacțiile destul de exasperate sau pur și simplu plictisite în care ascultători dintre cei mai respectabili începeau de la un moment dat să se complacă. Aveau, desigur, tot dreptul să procedeze astfel. Dar, dacă mi se îngăduie, simt nevoia să pledez: până la urmă, nu poate fi negat faptul că acest tip de muzică rămâne în continuare cât se poate de actual și, atunci când e mânuit cu eleganță, el poate

să îi ofere ascultătorului acel tip de experiență fertilă pe care orice muzică actuală validă îl oferă: prilejul, deopotrivă estetic și întrucâtva terapeutic, de a elimina camuflajul subversiv sub care funcționează un anumit mecanism cultural al prezentului, de a conștientiza și

George Balint

a valorifica, tocmai prin sublimarea lui în plan estetic, modul său de funcționare. În privința muzicii minimalist-repetitive, e vorba, conform unei inspirate expresii propuse de S. Reich, despre „soundtrack-ul milioanelor de burgeri vânduți”; altfel spus, sunt reflectate în plan sonor excesul de bunuri de consum întâlnite în supermarket, precum și procesele publicitare care, reiterând aceiași stimuli pentru a produce o gradată creștere a atenției, interesului și dorinței, raționalizează, chiar generează artificial și controlează nevoia de consum. Chiar dacă neconfortabile, acestea sunt, într-adevăr, unele din realitățile cele mai certe și mai răspândite care marchează „spiritul veacului” nostru, iar faptul că muzica minimalist-repetitivă tocmai conform lor găsește de cuviință să-și structureze identitatea s-ar cuveni tratat nu cu îmbufnare snoabă, așa cum presimt că unii rafinați compatrioți tind să procedeze, ci mai degrabă cu îngăduința empatică pentru care epoca noastră lipsită de hegemonia autoritară a unui consens stilistic a devenit deja atât de faimoasă.

Orchestra de Cameră Radio

Alte prime audiții demne de remarcat în mod special s-au petrecut în cadrul concertului susținut, la un nivel neobișnuit de ridicat, de către Orchestra de Cameră Radio, în 27 mai, contribuție decisivă la puterea de pătrundere și persuasivă prezentare a proaspetelor partituri având, fără îndoială, minuțiozitatea deopotrivă discretă și autoritară a dirijorului Gheorghe Costin. Concertul a început prin a stabili un benefic contact cu creația unuia dintre cei mai prolifici și notabili compozitori actuali, germanul Wolfgang Rihm, masiva și întrucâtva neoexpresionista *Erscheinung* (*Skizze über Schubert*), scrisă în 1978, fiind interpretată cu această ocazie pentru prima oară

în România. Apoi, deși sunt sigur că Alexandru Matei s-a obișnuit demult cu laudele, trebuie totuși spus răspicat faptul că grația și fermitatea cu care el s-a „foit” printre instrumentele sale, aidoma unui om de știință aflat în toiul experimentului, trepidând printre alambicurile și poțiuniile sale misterioase, a fost în măsură să confere *Concertului pentru percuție și orchestră*, proaspăt ieșit de sub condeiul lui Adrian Iorgulescu, o prezentare cu adevărat captivantă. De altfel, după cum a mai procedat, cu aceeași putere de sugestie, și în alte consacrate lucrări de-ale sale, Iorgulescu a înzestrat acest concert cu un simț dramaturgic măiestru articulat, cu atât mai admirabil în inepuizabila-i inventivitate, cu cât era centrat pe demonstrarea faptului că până și o singură celulă melodică, lapidară și suverană, poate declanșa explorarea unor tainițe formale și timbrale cât se poate de variate și numeroase.

Partea a doua a concertului a propus o *Istorie pentru orchestră de cameră*, povestită de George Balint cu maleabilitate aproape pointilistă, întrucât părea să descrie foarte policroma perindare printre metamorfozele sintactice ale unui motto melodic formulat criptic de către clarinet chiar la începutul lucrării. Iar în *Sonorități și Anemone II* pentru violoncel și orchestră (interpretată cu remarcabilul aport solistic al tânărului Mircea Marian), Ulpiu Vlad a structurat o bilateralitate narativă între două personaje sonore – mecanism barbar *versus* stază diatonică – prezentate inițial ca două cosmosuri independente, transformate

Ulpiu Vlad

apoi, prin reluări ale lor în măsuri fie mai ponderate, fie mai pregnante, și mai ales prin circulația lor între instrumentul solist și ansamblul orchestral, transformate deci în doi „combatanți” care, încetul cu încetul, s-au dizolvat într-o relație de complementaritate în cadrul căreia tandrețea melodică tipică pentru acest compozitor și-a spus cuvântul decisiv.

(Va urma)

Festivalul Internațional „ȚINTEA MUZICALĂ”, ediția a 7-a

George BALINT

Personalizat activ de către surorile Dana și Adina Teodorescu, în parcursul a șapte ediții, festivalul internațional **Țintea Muzicală** s-a conservat în spirit și s-a dezvoltat ca proiect. S-au articulat astfel o serie de repere ale varietății în consecvență, prin faptul că, de fiecare dată: au participat artiști profesioniști - instrumentiști și vocaliști - din diferite țări europene; a existat o altă temă de orientare instrumentală pentru compozitorii invitați să scrie, ediția a 7-a memorându-se sub titlul „Focus Clarinet”; muzica nouă a fost contextualizată de cea clasică; au fost invitați să participe personal și cu lucrări inedite compozitori din diferite țări și generații, fiind prezentă la propriu și o figură proeminentă, de această dată, Octavian Nemescu; dinspre „Casa Teodorescu” din Țintea, locațiile susținerilor publice au configurat un areal de amplă vecinătate: Universitatea Națională de Muzică

mai ales, *5 Divertimenti pentru 3 cornuri de basset* K.V. Anh.229/439b (1783-1788) prezentate într-un aranjament pentru 2 clarinete și bas-clarinet, alături de care menționăm și *3 Duete progresive pentru clarinet* (1821) aparținând lui Bernhard Henrick Crusell. Instrumentiștii protagoniști au fost: Mikko Raasakka (Finlanda), Eberhard Reiter (Austria), Emil Vișenescu (România). Toți s-au dovedit a fi excelenți performeri ale diferitelor tipuri de clarinete. În plus, M. Raasakka a adus și un instrument tradițional finlandez, *liru*, pe care Doina Rotaru l-a integrat componistic alături de două clarinete dispuse acustic în lucrarea *Old Song* (2015), același instrument fiindu-ne prezentat și în contextul unui repertoriu de origine, în care melodii populare pentru liru și clarinet au alternat cu piese asemănătoare ca sursă de inspirație și simplitate melodică, concepute de Einojuhani Rautavaara sub

*Instantaneu din timpul lucrării
“Destine paralele” de Octavian Nemescu*

titlul *The Fiddlers op.1 pentru pian solo* (1952), măiestrit relevate de pianistul finlandez Antti Vahtola. La același plus de timbralitate menționăm și prestațiile

*Ariadna Mihai (soprana), Antti Vahtola (pian), Mikko Raasakka (clarinet)
Lucian Simon (percuție), George Balint (dirijor)*

din București, Biserica romano-catolică „Cristos Rege” din Ploiești, Casa de Cultură Liliești din Băicoi.

Dacă, tematic, ȚM 7 s-a axat pe clarinet, repertorial, conexiunea cu clasicul s-a centrat pe Mozart - *12 Duete pentru clarinet* K.V. 478 (1786) și,

pe saxofon ale lui E. Reiter, memorabil în inedita piesă a Diane Gheorghiu, *Dragonfly V. The two voices* pentru sax alto și sunete preînregistrate (2015) și interesant în *Figuren* pentru sax solo de Gerald Resch. Valențele de ordin dramaturgic ale clarinetului/ saxofonului s-au conturat și în asocierea cu alte instrumente, în configurația unor ansambluri deja existente, precum “Trio Mozaic”: E. Vișenescu (cl), Oana Vișenescu (vioară/violă), Diana Spânu-Dănilă (pian), care ne-au încântat, deopotrivă, în *Opt piese op.83* de Max Bruch (1908), *Coline albastre* (1994) de Felicia Donceanu și *Un beau dimanche* (1957) de Suzanne

Haïk-Vantoura. Alte formule de ansamblu s-au mulat pe diferitele distribuții instrumentale ale partiturilor: *Sonata pentru clarinet și pian* (2011) de Sebastian Fagerlund, *Suite Lyrique op. 51* (1922) de Leevi Madetoja și *Introduction et Air Suédois varié op. 12* (1804) de B. H. Crusell, interpretate de M. Raasakka și A. Vahtola. Aceleași sfere de compoziție timbrală i s-au integrat și E. Reiter și E. Vișenescu, în instrumentarea lucrării Danei Cristina Probst, *Sound Circle* pentru cl. bas/cl., pian și două clarinete (2015). Fermecătorul timbru de clarinet, pentru care austriacul Florian Bramböck a compus în 2006 *I Love My Clarinet* (executată admirabil de E. Reiter), a fost conjugat și atmosferei generate de banda electronică, precum în piesele: *Duel-Duo nr. 12* (2015) - cl., cl. bas și bandă-, semnată de compozitoarea ucraineană Karmella Tsepkenko; *Destine paralele* (2015) - cl. bas, cl. contrabas și bandă- de Octavian Nemescu. În compania benzii, pe lângă piesa deja menționată a D. Gheorghiu, saxofonul a căpătat multiple fațete în lucrarea *Pénitence et Anthropologie* pentru saxofoane (1 sopranino, 2 alto), violă și bandă (2007) de Adina Dumitrescu. Toate piesele cu bandă au fost programate în cadrul concertului de la Casa Teodorescu, regia de sunet fiind asigurată de Erica Nemescu. Un ultim și spectaculos capitol de conexiune cu clarinetul l-au reprezentat lucrările în care principalul protagonist a fost vocea umană feminină, prin participarea a două încântătoare soliste: soprana Ariadna Mihai, în lucrări de Sébastien de Brossard, Adina Dumitrescu, Drew Wilson, George Balint; mezzosoprana Carolina Astanei (Austria), în piese de Alessandro Stradella și César Frank. În ultimul concert al festivalului, sub genericul "Jazz,

genurile muzicale ale divertismentului occidental, prin lucrări semnate de Artie Shaw, Andrew Lloyd Webber, George Gershwin, Harold Arlen ș.a.

Pe parcursul celor patru zile de festival, alături de interpreții și compozitorii mai sus amintiți, s-au aflat și

doi muzicologi, vechi prieteni și susținători ai festivalului Țintea Muzicală: Irina Vasilescu și Alexandru Bădulescu.

Festivalului Internațional de Muzică Clasică și Contemporană Țintea Muzicală a putut avea loc datorită sprijinului venit din partea mai multor firme și instituții din România și din străinătate: Primăria Orașului Băicoi, Firma DIGIMED Medical Imaging, Forumul Cultural Austriac, Academia Sibelius din Helsinki, British Council, București. Un aport deosebit la reușita festivalului l-au avut, desigur, și instituțiile partenere: Universitatea Națională de Muzică București, Biserica romano-catolică „Cristos Rege” din

Emil Vișenescu, Adina Dumitrescu, Mikko Raasakka, Dana Probst, Eberhard Reiter

Pop, Musical”, Carolina Astanei s-a alăturat unui *band* alcătuit din austriecii E. Reiter (sax alto), Otto Probst (pian), Clemens Rofner (chitară bas), Simon Springer (tobe), publicului oferindu-i-se o largă paletă din

Ploiești, Casa de cultură Liliești din Băicoi, Centrul Județean de Cultură Prahova, Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” din Ploiești, Radio România Muzical și Asociația OPUS.

GĂRÂNA - ENCORE (I)

Florian LUNGU

Ca la fiecare mijloc de iulie am revenit și în 2015 la Gărâna cu pioasa cuvioșenie a debitorului fascinat de explozia de frumusețe naturală ce învăluie muntele Semenic la 1000 metri altitudine... Dar totodată și cu acea năvalnică bucurie a regăsirii de sine în ambientul aparte marcat de întâlnirea cu reductabili muzicieni de jazz de pretutindeni și mai ales cu extraordinarul public bănățean: vorbim de peste opt mii de suflete care – incredibil – aflate sub cerul liber, termometrul arătând nu mai mult de cinci grade, cereau bis-uri la ora trei din noapte! Bis-uri, definite în limbaj jazzologic prin franțuzismul **encore**.

Ediția a XIX-a festivalieră (9 – 12 iulie) pe care demiurgul ei **Marius Giura** a estimat-o drept o avanpremieră la speciala ediție a XX-a din 2016, a impus prin multe puncte de interes, prin tentații realmente atractive, constituite în-deosebi în numele... numelor cu majusculă ale interpretării creative. Este și motivul pentru care vom începe rezumativa noastră cronică, referindu-ne la atare capete de afiș.

Stanley Clarke

Cel mai notoriu instrumentist, bass-istul – evoluând la contrabass și deopotrivă la gitară bass – **Stanley Clarke**, o „legendă vie” a jazz-ului american (64 de ani, patru decenii de carieră artistică, membru al faimosului grup de **fusion** „Return To Forever” condus prin anii '70 de **Chick Corea**, deținător a patru premii Grammy, realizator a peste douăzeci de albume sub nume propriu și al altor zeci în calitate de co-lider și side-man, semnatar a douăzecișinouă de coloane sonore pentru filme), și-a onorat cu strălucire palmaresul printr-un recital de zile mari (ce a cuprins și patru compoziții proprii) susținut împreună cu coechipierii săi de quartet, **Cameron Graves** - claviaturi, **Michael Mitchell** - baterie și mai ales tânărul pianist georgian **Beka Gochiashvili** în vârstă de numai nouăsprezece ani, un talent precoce care promite mult.

În aceeași seară de sâmbătă 11 iulie, de fapt seara cea mai lungă și mai densă sub aspect valoric, cu cea mai numeroasă participare de public, a urcat pe scenă un alt muzician mult apreciat, de astă dată european: gitaristul francez **Biréli Lagrène** cu al său „**Gypsy Project**” (alăturându-i pe iscusiții instrumentiști **Paul „Hono” Winterstein** - gitară și **Diego Imbert** - contrabass). El a oferit asistenței un program de briliantă virtuozitate, pulsând de swing, ilustrând conceptul

manouche la modă în țara sa cu creații proprii și compoziții ale aceluia care a fost ilustrul ghtarist **Django Reinhardt** (1910 – 1953).

Amânat cu o zi din cauza unor inadvertențe tehnice, grupul „**Volcan Projekt**” al pianistului cubanez **Gonzalo Rubalcaba** a lăsat vineri 10 iulie o puternică impresie, remarcându-se printr-o puțin comună vitalitate raportată la filonul **latino** al jazz-ului. El însuși un claviaturist exploziv, vulcanic (precum numele proiectului) dar și un înzestrat compozitor – de amintit piesele „Volcan”, „Sin Punto”, „Nueva Cubana” ce-i poartă autograful compo-nistic – **Gonzalo Rubalcaba** a beneficiat de aportul de uluitoare viteză tehnic-instrumentală vădită de binecunoscuții ritmicieni **Horatio „El Negro” Hernandez** - baterie și **Giovanni Hidalgo** - percuție congas, cei trei fiind însoțiți în demersul lor eclatant de nu mai puțin vellocele bass-ist **Jose Armando Gola**.

Considerat de **Chick Corea** „un artist matur, excepțional, prolific și profund”, pianistul armean **Tigran Hamasyan** în vârstă de 28

de ani (care a fost aplaudat anterior și la București), s-a produs pe podiumul de la Gărâna în formulă de trio, cu bass-istul **Sam Minaie** și bateristul **Arthur Hnatek**, confirmându-și renumele printr-un program de intensă implicare afectivă și de o indiscutabilă originalitate.

De bună calitate, meritând din plin aplauzele melomanilor, s-au demonstrat a fi aparițiile grupurilor: **Enzo Favata Quartet** din Italia (joi 9 iulie), cu saxofonistul lider

și compozitor, cu **Enrico Zanisi** - pian, **Danilo Gallo** - contrabass și **Umberto Trombetta Gandhi** - baterie, cu toți improvizând eficient și inspirat pe teme semnate de protagonist; alți talentați interpreți italieni reuniți în trio (duminică 12 iulie), **Stefano Battaglia** - pian, **Salvatore Maiore** - contrabass, **Roberto Dani** - baterie, cultivatori ai unui limbaj sonor plin de subtilitate, claritate și firesc al exprimării; tandemul de ghtarști **Ralph Towner** (SUA) & **Wolfgang Muthspiel** (Austria) care vineri 10 iulie, s-au aventurat într-un expresiv dialog sonor gândit ca „o călătorie aptă a explora culorile, frumusețea muzicii și povestea care se desfășoară”; un interesant, original și policrom episod interpretativ l-au oferit joi 9 iulie componenții grupului german de **n jazz și fusion** numit „**Nighthawks**” reunindu-i pe liderii **Reiner Winter-schluden** - trompetă și **Dal Martino** - bass, secondai de **Jörg Lehnhardt** - ghtară, **Jürgen Dahmen** - claviaturi, **Thomas Alkier** - baterie; admirabil prin profesionalism și autentică inventivitate improvizatorică, duo-ul polonez al tinerilor, dar atât de înzestraților instrumentiști **Adam Baldich** - vioară și **Paweł Kaczmarczyk** - pian a cucerit prin prospețime a ideilor muzicale și nonconformism. (foto: Liviu Tulbure)

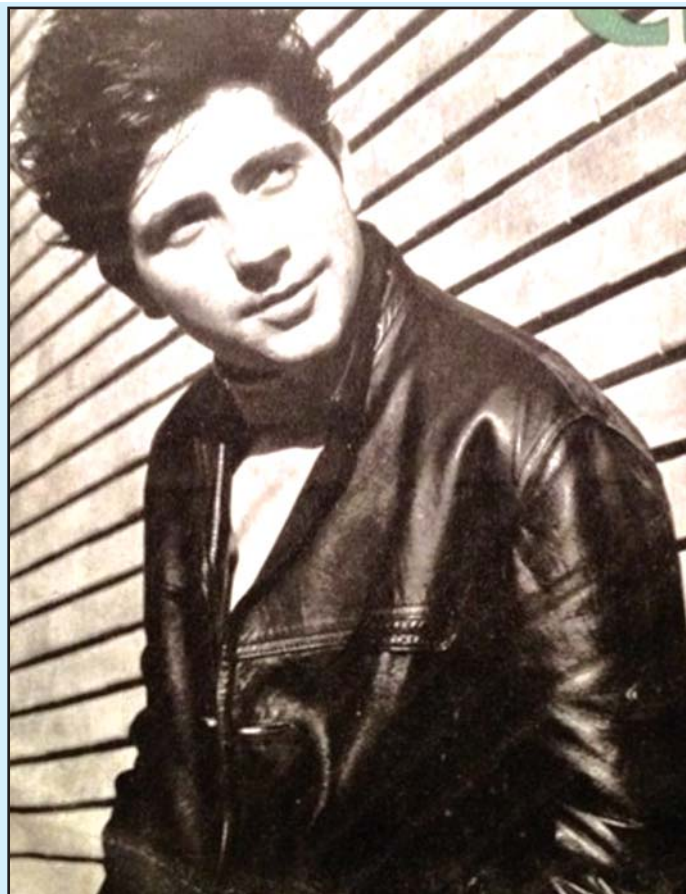
(Va urma)

Eram tineri și frumoși...

Amintiri cu și despre Sergiu Cioiu

Octavian URSULESCU

June fiind, la începutul activității mele jurnalistice, scriam febril, zi și noapte (era o expresie aiurea pe vremuri, “în flux continuu”!), la câteva publicații: “Scântea tineretului” (cotidian), “Magazin” (săptămânal) și “Femeia” (revistă lunară), toate cu tiraj uriaș, de neimaginat pentru presa de azi, abia ceva mai târziu venind și consacrarea, prin rubrica permanentă în săptămânalul de mare prestigiu “Contemporanul”. Specializarea pe muzică începuse odată cu prima ediție a festivalului internațional “Cerbul de aur” de la Brașov, iar la una din ediții Dorin Anastasiu știu că intenționa să interpreteze o melodie lansată de Sergiu Cioiu, “Merçi, Bécaud!”. Cu Sergiu m-am împrietenit la un concurs de... frumusețe! Pe vremea aceea nu se puteau organiza competiții ca în ziua de azi, cu defilare pe scenă, costume de baie și altele, dar cei de la revista “Femeia” au improvizat totuși ceva: cititoarele au trimis fotografii, iar juriul, din care făceam parte alături de Ion Caramitru și Sergiu Cioiu (foarte buni amici), trebuia să decidă ierarhia finală. Nu mai contează cine a triumfat, important e că am rămas prieteni, i-am urmărit evoluția, i-am învățat pe dinafară repertoriul și din acea clipă ne-am vizitat des, mai mult eu în apartamentul lui de pe Bd. Republicii. Acum bulevardul poartă numele unui... rege, de parcă România n-ar fi republică! Mai există oare vreo Capitală de Republică unde să nu existe o arteră impunătoare cu acest nume? În fine, ciudățenii post-decembriste, în care numele bulevardului 1 Mai este înlocuit cu acela al unui politician din secolul trecut, iar 1 Mai înlocuiește titulatura străzii Compozitorilor, când mult mai simplu era să nu se schimbe cărțile de identitate ale bieților oameni de pe două străzi, ci doar de pe una! Guvernanții din acea vreme, se vede treaba, doreau însă un bulevard uriaș pentru aproape uitatul Mihalache... În fine, ca să revin, serile de muzică și poezie de la Sergiu de acasă erau minunate, ne apropia aceeași dragoste pentru versul cântat cu talent, iar în acest domeniu Cioiu era inegalabil, fiind actorul-cântăreț cu cea mai mare cotă (puteți crede că la un moment dat s-au interzis la TVR melodiile de muzică ușoară interpretate de actori? Violeta Andrei, Cioiu, Dichisăanu, Rucăreanu, Bănică au fost un timp puși la index...). Dacă pentru ceilalți actori care cochetau cu muzica era vorba doar de un hobby, Cioiu era cântăreț în toată puterea cuvântului, se depărtase tot mai mult de teatru și film, participa cu succes la festivalul de muzică ușoară de la Mamaia. Dar de teatru nu se

rupsesse de tot, mărturie stând excepționalul său spectacol de muzică și poezie de la Teatrul Foarte Mic, desfășurat mereu cu sala plină. Era o premieră pentru România, lumea gusta pe atunci mult mai mult ca azi îngemănarea dintre muzică și poezie, se citea mai mult... Între Sergiu Cioiu și compozitorul Alexandru Mandy s-a cimentat în acei ani o colaborare și o prietenie unice, pentru că Mandy scria special pentru el, gândea cântecele de la bun început pentru tălmăcirea dramatică, vibrantă a artistului. Cu Mandy m-am împrietenit la cataramă, paradoxal, după plecarea lui Sergiu în Canada, unde se stabilise și fiul lui Mandy, Sergiu, și el muzician. L-am vizitat mult în apartamentul din blocul vechi de pe str. Paleologu (ce cafea la ibric făcea!), depănând amintiri despre soția sa, o femeie excepțională, și vorbind mult despre cei... doi Sergiu. Când, în urmă cu mai bine de 10 ani secretarul de stat la Ministerul culturii Ion Antonescu a organizat la sala Radio o Gală în care a premiat personalități ale muzicii ușoare, folk și rock, m-am luptat efectiv “la baionetă” pentru a fi inclus și Mandy, omis de pe listă din motive obscure (le cunosc, dar n-are rost să le fac cunoscute aici): noroc că, fiind și prezentator, realizatoarele de la TVR au trebuit să mă asculte... L-am revăzut cu bucurie pe Sergiu Cioiu după Revoluție (îi știam noul “look” din fotografiile de turneu american pe care mi le trimisese spre publicare Margareta Pâslaru): îmi pare rău că nu a putut materializa nici un nou proiect, dar l-am simțit parcă mai dornic să-l promoveze pe fiul său, care i-a moștenit talentul. Canada e departe, dar n-ar trebui (în primul rând TVR e datoare în acest sens, ca și radioul public) să-i uităm pe artiștii care ne-au dăruit cândva atâtea clipe de fericire și adevăr...

A doua decadă la Brăila

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

A fost prima competiție internațională (de la a treia ediție a sa) de muzică ușoară din țară după defunctul "Cerb de aur" și cea dintâi unde încă de la ediția nr. 1 a existat un acompaniament "live", asigurat de cea mai bună orchestră de profil din țară, cea condusă de compozitorul Ionel Tudor. Festivalul "George Grigoriu" de la Brăila, ajuns la ediția a XI-a, acordă și azi cele mai mari premii din țară: până anul trecut "Trofeul" însemna un autoturism străin, acum premiile totalizează circa 13.000 de euro, din care 5000 pentru "Trofeu". E interesant ce traiectorii au urmat carierele câștigătorilor de până acum, plecați de la Brăila la volanul mașinilor: Elena Mândru s-a orientat către jazz (încă de atunci dovedea aplecare către acest gen) și s-a stabilit peste hotare, Nicoleta Floroni era la un moment dat angajată la Teatrul de revistă "C. Tănase", dar nici despre ea, nici despre Angelica Vasilcov din Rep. Moldova, următoarea câștigătoare, nu s-a mai auzit nimic. Alexandra Nistor a "cârmit-o" către dance și sub numele Raluka are succes alături DJ Sava. Cariera cea mai serioasă,

inclusiv internațională (cu două prezențe în finala Eurovision, în postură de compozitor și interpret, premii la Mamaia și "Cerbul de aur" alături de Andrei Tudor), a avut-o Pavel Alexandru "Pasha" Parfeni, din Rep. Moldova. Tot de peste Prut au venit câștigătorii de anul trecut, Art Band, și cea de acum câțiva ani, Olga Gorcinschi, dar aceasta i-a păcălit pe organizatori, fiind vorba de fapt de reputata formație Millenium! Senzațională și necontestată a fost victoria duetului mixt elvețian Aliose, iar italianul Antonio Marino (categoric mai bună a fost la ediția respectivă concurenta din Malta, Eleanor Cassar, câștigătoare a

"Cerbului de aur") a revenit anul acesta în postură de producător-impresar. Este o manifestare serioasă, profesionistă, așezată pe baze organizatorice solide de Consiliul județean și de Centrul de creație, condus de ineuizabila Maria Pușcaci: program de sală, expoziție foto în foyer, ecran de proiecție în fața Casei Tineretului, sunet și lumini de calitate (aici însă festivalul de la Amara este pe primul loc). Și dacă tot am amintit de Amara, festivalul ialomițean, cel de la

Aurel Hada, A. Scarpellino

Brăila și de "Dan Spătaru" de la Medgidia alcătuiesc "Triunghiul de aur" al evenimentelor de profil, toate trei cu orchestra lui Ionel Tudor pe scenă și depășind cu mult festivalul de la Mamaia, așa cum ajunsese el înainte de desființare. Dar să dăm Cezarului ce e al său: prima manifestare de top a fost cea de la Brăila, acum 10 ani, de aici a început totul, ambiționându-i pe ceilalți organizatori.

La ediția 2015 a festivalului "George Grigoriu" în fruntea partenerilor media s-au situat "Actualitatea Muzicală", "Ultima oră", "Literatorul", Radio România, manifestarea fiind transmisă în direct de TV Neptun,

singurul post apropiat de muzica ușoară românească, în condițiile în care postul TV public se dezinteresează de tot ce înseamnă manifestare artistică națională.

de anul trecut, plus savuroasa compoziție a lui Pasha Parfeni (în chiar ziua sa de naștere!), "Maricica", locul 2 la preselecția basarabeană Eurovision.

H. Moculescu, M. Scripcaru

Cum spuneam, calitatea muzicală indiscutabilă rezidă din acompaniamentul formației conduse de Ionel Tudor (pian), având în componență alți doi membri ai Uniunii Compozitorilor, Andrei Tudor (claviaturi), cadru didactic la UNMB, și Marian Georgescu (chitară). Ceilalți valoroși instrumentiști au fost Laurențiu Zmău (baterie), Dan Pirici (percuție), Daniel Bouroșu (chitară), Eugen Tegu (chitară bas), Dan Marin Ioniță (saxofoane, percuție).

Acum, TVR a apărut în chip de... co-producător (la ce?) și a difuzat doar un filmuleț de toată jena. În juriu, cei 5 reprezentanți ai țării noastre au fost toți nume respectate, de valoare: Marius Țeicu (președinte), Horia Moculescu, Andreea Andrei, Cristian Faur, Titus Andrei, ceilalți membri fiind din Rusia, Rep. Moldova, Bulgaria (Rumiana Naceva a acordat și două premii, constând în invitarea la festivalul ei de la Veliko Tărnovo, "Silver Yantra"), Italia. Greu de înțeles ce a căutat în juriu Rocco Palazzo, mai ales că Italia a avut

Orchestra a repetat zile și nopți, a orchestrat, fiindcă să nu uităm că mulți dintre soliști cântau pentru prima oară cu o orchestră în spate, nemaivorbind de cei 11 interpreți de peste hotare, la primul contact cu melodiile lui George Grigoriu (fiecare din cei 24 de finaliști a cântat obligatoriu o piesă aparținând compozitorului omagiat).

Palmaresul a fost, în cea mai mare parte, necontestat, cu excepția unor nume surprinzătoare la Mențiuni, plus clasarea italianului pe prima poziție, în

4 concurenți de la casa lui de producție, dintre care 2 laureați, unul chiar cu "Trofeul"! Acest lobby peninsular trebuie să înceteze, fiindcă, iată, au rămas înafara palmaresului Elena Petcu, Iulia Constantin, Robert Feraru (toți din România), Vitalie Negruța (Rep. Moldova), Yana Gurko (Rusia), Valeria Papiș (Ucraina). Mai mult, italienii au impus, fără a fi în program, un moment înafară de concurs cu Alessio Paddeu și Alexandra Crișan! În schimb,

M. Țeicu, N. Manolov

foarte gustat a fost micro-recitalul învingătorilor din 2014, Art Band din Rep. Moldova (Marina Djundiet, Eugen Andrianov, Sergiu Mița), cu cele două melodii

dauna unui valoros bulgar. Centralizarea matematică a notelor și atât, fără o minimă consultare profesională, este cu două tăișuri, permițând jocuri de

culise păguboase. Așadar, mențiunile au fost acordate soliștilor Carmen Busce (Italia), Ion Moise "Johnny" Bădulescu (România) – care merita indiscutabil mai mult, Alexandra Costache (România) – idem pentru eleva de 16 ani a lui Adrian Daminescu. Premiul Consiliului Județean a fost acordat studentului ieșean la UNMB, Emilian Nechifor, iar premiul III călărășencei Adriana Gavrilă. Pe poziția a doua a podiumului s-a

melodii minunate!) "Eternitate", "Speranțe vis, speranțe flori", "Cui îi pasă de mine?", "Nu suntem îngeri", ca o rază de soare venind abordarea unor titluri cum ar fi "Amurgul", "Fetele cu ochi albaștri", "Te știu de mult", "Iubirea mea de-o viață", "Așa e dragostea", "O fată și-o chitară", "Steaua iubirii", "Cred că m-am îndrăgostit", "Marea mea iubire, marea", "Niciodată, niciodată". În aranjamente moderne, actuale, originale, aceste mai vechi cântece au sunat încântător, cu nimic mai prejos (din contră, adesea!), alături de creații din repertoriul de dată mai recentă, semnate Cornel Fugaru, Horia Moculescu, Marius Țeicu, George Natsis, Andrei Tudor, Viorel Gavrilă, Nicolae Caragia, Adrian Romcescu, Cristian Faur, Mihai Pocorschi, Mihai Trăistariu, Liviu Știrbu, Holograf.

J. Bădulescu

situat solista originară din Rep. Moldova, absolventă a UNMB, Marcela Scripcaru, dar ea a venit cu aceeași "Lie, ciocârlie" cu care triumfase la Medgidia... Cum spuneam, foarte bun, impunător, cu o voce frumos timbrată, a fost bulgarul Nikolai Manolov, premiul I; el

Recitalurile, în ciuda recomandărilor noastre din fiecare cronică, au inclus doar o vedetă de muzică ușoară, Luminița Anghel, care a evoluat superlativ alături de orchestra Ionel Tudor. E păcat, pentru că este un festival DE MUZICĂ UȘOARĂ, așa figurează

a impresionat, ca și la "Dan Spătaru", cu piesa "Po dobre" (Mai bine), produsă de faimoasa Lili Ivanova. Simpatice, zglobiu, italianul Amato Scarpellino a reeditat victoria de la Medgidia, fiind un favorit al publicului nostru, momentul decisiv fiind interpretarea piesei lui Massimo Ranieri "Perdere l'amore", despre care cunoscutul specialist în muzica ușoară italiană Dorin Irimia afirmă că se află în Top 10 al șlagărelor peninsulare din toate timpurile. Din creația lui George Grigoriu, reprezentat pentru prima oară la festival de toți cei trei copii ai săi, Andreea, gemenii Patricia și Cezar, s-au cântat iarăși până la saturație (organizatorii trebuie să stopeze cumva acest fenomen, compozitorul are sute de

A. Gavrilă

și pe afiș, și dorim să aplaudăm aici marile vedete care au dat strălucire acestui gen, mai ales că multe din ele au colaborat cu George Grigoriu: ce reconfortant ar fi să ascultăm șlagărele acestuia în versiune originală, cu tinerii concurenți muți de uimire în sală, fiindcă sigur nu i-au văzut niciodată "pe viu"! Pepe a susținut obișnuitul, incendiarul,

temperamentalul său recital latino, cu o formație minimală (senzație a făcut exotica Live Garcia Constanten din Cuba, care n-a mai rezistat și a urcat pe scenă!), iar Bodo și ProConsul au oferit un recital solid, cu titlurile binecunoscute, surpriza fiind apariția alături de trupă a Luciei Dumitrescu, mențione în concursul din 2006.

L. Anghel

Diana Antonică

Ștefania REMIȘ

La cei 22 de ani ai săi, Diana Maria Antonică este nu numai o

autentică speranță a muzicii ușoare românești, dar și una dintre cele mai titrate soliste ale generației sale. S-a născut la Constanța, absolvind în orașul natal Școala de arte, la secțiile

canto, dans modern și instructor muzical. Și-a șlefuit înzestrările la Școala "Adrian Daminescu", unde în prezent este profesoară de canto, ocupându-se de grupa mică a școlii. Este binecunoscută de la radio și de pe micul ecran, participând între altele și la concursurile "Vocea României" și "X factor", dar notorietatea i-au adus-o înainte de toate numeroasele distincții importante cucerite începând cu anul 2011 la competiții de gen, desfășurate la Craiova (Trofeul "Portativul veseliei"), Constanța ("Trofeul șlagărelor", Trofeul "Farmecul muzicii", "Remember"), Craiova ("Micul artist"), Piatra Neamț ("Camena"), Iași ("Music for kids"), Moreni ("Cununa petrolului"), Alexandria ("Primăvara teleormăneană"), "Liga campionilor" (Premiul "Mihai Trăistariu"), Drobeta Turnu-Severin ("Iulian Andreescu"), Focșani ("Florentin Delmar"), Pitești ("Vasile Veselovski"). Dar clasările cu adevărat notabile sunt cele de la cele mai puternice și mai importante festivaluri din țară, toate trei

desfășurate în acompaniamentul orchestrei conduse de Ionel Tudor: Amara 2014 (mențione), "George Grigoriu" - Brăila, 2012 (Premiu special) și mai ales Trofeul festivalului

internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, în 2013. Pe lângă piese din repertoriul internațional, Diana Antonică a impresionat la competițiile amintite prin tălmăcirea inspirată a unor melodii românești, pe care le "predă" azi și micilor săi elevi: "Doar băieții sunt de vină" (George Grigoriu), "Nici o lacrimă" (Ion Cristinoiu), "Hăulita" (Vasile Veselovski), "Vino, vino!" (Ionel Tudor), "Prin ochii tăi pot visa" (Cristian Faur), "O fată singură-n noapte" (Marian Ionescu/Răzvan Mirică), "În singurătate" (Laura Stoica), "Mi-e frică" (Sfera), "The winner" (Claudiu Bulete). Anul acesta, sub numele de scenă Aiyana și în colaborare cu solistul Shayan, a lansat la casa de producție Red Clover piesa proprie "Voi doi", compusă de Ciprian Diac și Ovidiu Goja, textul fiind semnat de cei doi împreună cu Bogdan Teslovan. Un alt succes al său pe piața muzicală românească din 2015 este prezența alături de băieții de la Noaptea Tîrziu în piesa "La bunica", apărută la Global Records și Voices Media. În curând va fi lansat primul său single, un proiect aparținând producătorilor Ciprian Diac și Ovidiu Goja (Bros Project). Indiscutabil, Diana Antonică este un nume de urmărit cu mare atenție, chiar și sub pseudonimul Aiyana! (Foto: Laura Giurgiu)

Concursurile muzicale TV

Florin-Silviu URSULESCU

Nu mai producem nimic. Nici stofe, nici strunguri, nici țevi, Cumpărăm mere din Polonia, struguri

Ștefan Stan

din Israel, roșii din Turcia. Situația este identică și privința emisiunilor TV de divertisment. Pe vremuri, creatorii televiziunii române erau campioni în acest domeniu, începând cu Valeriu Lazarov, continuând cu Tudor Vornicu, Alexandru Bocăneț, Titus Munteanu și mulți alții, cărora le cer scuze pentru omisiune. După 1990, totul a fost anulat, pe motivul discutabil că ideile de import sunt mai valoroase. Se uită, de pildă, că Titus Munteanu (inițiatorul „Școlii vedetelor” și al altor emisiuni notabile) a luat premiu la festivalul TV de la Montreux și chiar acum, după dispariția sa, emisiunea inventată de el, „Odată-n viață”, este portdrapelul TVR. Un timp, emisiunile au fost cumpărate de toate televiziunile de la Valeriu Lazarov, stabilit în Spania, iar după decesul său, de la alte firme. Cu titluri puțin schimbate, toate emisiunile de divertisment ale televiziunilor noastre sunt acum preluate (se numește Franciză), cumpărate: Burlacul, Burlăcița, Insula iubirii, Next star, Next top model, Te pui cu blondele?, Te cunosc de undeva,

Scoate-mă de aici, Ferma vedetelor. Un capitol aparte, cel care ne interesează în mod special, este cel al emisiunilor – concurs (care se numesc acum “talent show”), în care muzica este subiect de bază, și al urmărilor lor asupra carierei participanților.

În 5 ani s-au dat premii de peste un milion de euro la cele mai urmărite emisiuni (cu rating mare) TV adică „Românii au talent”, „X Factor”, „Vocea României”. Dar cei aflați în palmares nu au reușit să se afirme în industria muzicală (numită acum show biz), abandonând pur și simplu pentru a se avânta în alte direcții.... sau, în cel mai bun caz, evoluând undeva pe la marginea terenului.

Andrei Leonte, câștigătorul primului sezon „X Factor” (franciză după „The X Factor” apărut în Anglia) a lansat 3-4 cântece fără mare impact apoi s-a axat pe preluarea pieselor internaționale (cover); numele său a revenit pe prima pagină după ce a tradus în engleză textul piesei „De la capăt” cu care Voltaj s-a prezentat la Eurovision. Alt câștigător la același concurs dar din 2013 este Florin Ristei, gălățean care devenise cunoscut cu formația de elevi Amici și hitul „Dana”, dar acum nu a mai reușit să revină în prim plan cu formația sa Free Stay (a fost prezent totuși pe micile ecrane la divertismente ca „Splash vedete la apă” și „Te cunosc de un-

Andrei Leonte

deva”). În 2012 a câștigat Tudor Turcu, care s-a zăbătut și el un timp fără ecou, apoi s-a afiliat unei școli de arte – muzică și plastică, căci s-a întors la pictură, unde se pare că are succes, vânzând tablouri cu sute

Julie Mayaya

realizări remarcabile de pionierat: emisiunile "Steaua fără nume" (muzică ușoară) și "Floarea din grădină" (muzică populară) realizate de Simona Patraulea și regretatul Sorin Grigorescu, care au lansat mai toate vedetele acelor ani. Cu etape clare, probe dificile, întrebări complexe, jurii exigente și competente.

Oare de ce nu mai reușesc concursurile actuale să producă vedete adevărate, care să poată confirma în timp, să se afirme? În primul rând mediul social-cultural s-a deteriorat, nu mai acceptă valoarea de durată, ci numai poleiala, impunerea rapidă, vedetele de-o zi. Chiar concursurile sunt croite pe ideea spectaculosului cu orice preț, deseori îmbrăcat cu povești mondene. Ciudat este faptul că

de euro. Tânăra câștigătoare Adina Răducan (16 ani) a dispărut complet...

Spre deosebire de „X Factor” (unde contează mai puțin vocea, urmărindu-se mai mult calități de showman, vigoare, îndrăzneală, factorul de star) avem și „Vocea României” (franciză după „The Voice”, inițiat în Olanda), aflat tot la a patra ediție, unde calitățile vocale ar trebui să conteze. Prima ediție a fost câștigată de Ștefan Stan, care a semnat cu o casă de discuri și a lansat un CD, dar fără urmări notabile. Dar s-a pretat să apară pe micul

Mihai Chițu

ecran în malaxorul unor emisiuni tabloid cu iubiri și părăseli, apoi a intrat și la „Ferma vedetelor”. Tot pe primul loc la „Vocea României”, dar în 2012, s-a clamat mulțura Julie Mayaya din Timișoara: „antrenorul” său Horia Brenciu a luat-o în spectacole, dar nu a fost în-deajuns pentru o decolare, așa că tânăra s-a îndreptat spre musical (apare în „Știi ce am făcut în America”), domeniu în care se poate impune. Despre câștigătorul Tiberiu Albu nu se mai știe nimic.... Mai lucid se dovedește câștigătorul Mihai Chițu, și el dispărut în anonimat, care zice: „Un concurs de talente e un sprijin, dar apoi trebuie să muncești foarte mult. Eu încă n-am prins peștele cel mare”.

N-am avut idei și în acest domeniu? Ba da, și în acest domeniu am avut

profesorii care pregătesc concurenții nu le oferă decât

piese străine – din zeci de cântece prezente în concursuri un procent infim aparține creației autohtone. Poate publicul dorește alt repertoriu... Apoi, nici concurenții nu mai au tăria să lupte, să se impună: pentru ei muzica este un hobby, nu o vocație. Se luptă pentru o recompensă financiară, nu pentru un ideal muzical. De fapt, să nu avem speranțe: nicăieri în lume tipul acesta de concursuri nu a dat la iveala staruri.

Tiberiu Albu

Cinstire înaintașilor

Oana GEORGESCU

Într-o perioadă în care nu mai există nici un fel de respect față de adevăratele valori, în toate domeniile (să ne mai mirăm că țara a ajuns unde este acum?), nici muzica ușoară nu putea face excepție. Corifeii genului, fie ei compozitori sau interpreți, sunt catalogați drept “dinozauri”, la textierii profesioniști nu se mai apelează, rezultatul fiind ceea ce vedem și mai ales auzim de dimineață până seara: melodii ușurele, cu “versuri” adesea jenante, agresând nu o dată limba română. Pe vremuri exista la radio și televiziune o cenzură a valorii, plus comisii de creație care nu permiteau să ajungă la difuzare toate ineptiile; când vom înțelege oare că democrație nu înseamnă triumful sub-culturii? Cât despre CNA, ce să mai vorbim? Este mai mult decât evident că acest organism nu reușește nicidecum să plivească buruienile care au crescut cât casa pe ogorul audio-vizualului...

În aceste condiții, reconfortant este efortul singular al unor artiști-realizatori de a promova adevăratele valori, neuitând să cinstească așa cum se cuvine pe acei creatori care

ne-au dăruit clipe de inefabilă bucurie prin șlagărele lor. O asemenea întreprindere demnă de toată stima desfășoară în fiecare duminică seara, la TV Favorit, îndrăgitul Paul Surugiu – Fuego, în emisiunea pe care o realizează și o prezintă. Greu de înțeles cum mai are timp și pentru așa ceva, fiindcă este mereu pe scenă, în țară și peste hotare, în lungi turnee, materializând noi și noi proiecte. În cel mai recent, intitulat “Trăiesc”, l-a avut ca invitat de onoare, în concertele din România și din Republica Moldova, pe compozitorul Jolt Kerestely. Și să nu uităm că de fiecare dată spectacolele sale sunt costisitoare, au loc cu regie, decoruri, orchestră, deci departe de minima rezistență care se întâlnește prin alte părți. Doamna Elena Stoica, mare susținătoare a fenomenului artistic,

ne-a relatat incredibila atmosferă de la Focșani, unde spectatorii din sala teatrului monument istoric au aplaudat și ovaționat minute în șir, în picioare, momentul culminant fiind atins atunci când Fuego a dat viață celebrei piese “Copacul”. Revenind la emisiunea de televiziune de care aminteam, putem spune că este singura de acest fel de pe toate “canalele” (în cazul unora chiar că e potrivit termenul!) TV în care, timp de 2 ore, nu evoluează decât nume de certă calitate, nu o dată din “generația de aur” a muzicii ușoare, atât de hulită și de urgisită. E uimitor și demn de toată stima respectul pe care acest artist tânăr, de 39 de ani, el însuși compozitor și textier, îl poartă colegilor mai în vârstă, pe unii dintre ei neavând ocazia să-i

cunoască (astfel, s-a dus cu o coroană la catafalcul lui Constantin Drăghici, lucru pe care nu l-au făcut colegii de generație ai acestuia...). Două sunt emisiunile recente care ne-au reținut atenția. Una din ele i-a avut în centrul atenției pe cei doi muzicieni Kerestely, Jolt (care împlinea 81 de ani!) și fiul său Andrei, la rândul-i talentat compozitor și regizor muzical, între cei care au cântat în platou fiind Daniela Vlădescu, Stela Enache, evident Fuego (cu cântece de pe albumul de autor dedicat lui de “Joly” și premiate de UCMR), tinerele Miss Mary (Maria Florea) și Alina Păun, nemaivorbind de un emoționant omagiu adus lui Gabriel Cotabiță, laureat cândva la Mamaia cu o melodie a lui Andrei. Cea de-a doua emisiune i-a fost consacrată regretatului mare autor de șlagăre Marcel Dragomir

(iată că Fuego a făcut la TV Favorit ceea ce TVR n-a fost în stare... Dar, oare, mai e în stare de ceva?), între cei care l-au evocat pe compozitor și i-au cântat din titlurile faimoase fiind Marina Voica, Marina Florea, fiul compozitorului, Rareș Dragomir (el însuși compozitor și cântăreț, lansat la "Școala vedetelor" a lui Titus Munteanu) și, firește, Paul Surugiu. Ce colaborare s-ar fi putut naște între sensibilul Fuego și Marcel Dragomir dacă acesta din urmă nu ne-ar fi părăsit atât de devreme! Să ne bucurăm, dincolo de toate, că mai există oameni care respectă, prețuiesc valorile și mai ales nu uită cât datorăm acestora...

Viorela Filip

Marin VOICAN-GHIOROIU

Muzica bună are în esența ei ceva dumnezeiesc, ne dă pofta de-a trăi și a ne bucura de viață. Această stare de beatitudine am simțit-o două săptămâni de zile la cea de a **XI-a ediție a „Festivalului Tinereții” - Mangalia 2015**, când am avut minunatul prilej să fie alături de noi distinsa solistă, **prof. Viorela Filip**, membră a juriului.

Cântarea cu mult discernământ nota pe care o acorda și nu rareori fredona cântecele respective (cu un farmec aparte) ca o elevă de liceu, iar de multe ori am înțeles-o din privire că-și spunea: „... *lată încă o steluță care bate la porțile afirmării. Nu-i rău deloc, dimpotrivă în această pepinieră - „Festivalul Tinereții” cresc flori minunate care vor deveni în timp (prin talent și o muncă susținută) viitorii noștri înlocuitori*”.

Și, fără să știe că am să-i fac un portret literar-artistic, în micile pauze am pus întrebări, am primit răspunsuri pe măsura așteptărilor și, ușor-ușor... ridicând „Cortina Timpului” am reușit să descopăr o artistă polivalentă: prof. Viorela Filip - absolventă a Conservatorului “Ciprian Porumbescu” din București, vorbitoare de limba italiană și franceză, profesoară eminentă de canto-muzică usoară (la

Școala de Artă din București), compozitoare, textieră, cântăreață renumită care a abordat toate genurile de muzică: ușoară, clasică, populară, romanță, membră a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, colaboratoare cu compozitori cum ar fi: Jolt Kerestely, Marius Țeicu, Marcel Dragomir, Viorel Gavrilă, Șerban Georgescu, Dumitru Lupu, Mihai Alexandru, Cătălin Crișan, Nicolae Caragia; autoarea versurilor unor melodii cântate de îndrăgiți interpreți ca: Gabriel Dorobanțu, Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Angela Similea, Dan Spătaru, Ovidiu Komorniyk, Alexandru Jula, Denis Roman, Aurelian Temișan, Loredana Groza, Marina Florea, Cătălin Crișan, Daniel Iordăchioae, Florin Apostol, Cornel Constantiniu, Dumitru Lupu, Nico, mesager al cântecului românesc peste hotare (în zeci de concerte) în SUA, Italia, Bulgaria, Republica Moldova, Ungaria, creatoare a sute de melodii intrate în fonoteca de aur a Societății Naționale RADIO, zeci de albume muzicale editate la Electrecord, Eurostar, etc. și câștigătoare a zeci de premii la interpretare și creație. Anul acesta a reușit să obțină primul loc la Secțiune „Creație” - **Festivalul Tinereții-Mangalia 2015**, cu o piesă minunată „**UN CASTEL**

DE NISIP” interpretată de o tânără foarte talentată (de 9 anișori), pe nume **Francesca Trofin**.

Cântecul „**SCRISOARE CĂTRE DUMNEZEU**” a fost a doua surpriză ce ne-a făcut-o distinsa

doamnă Viorela Filip - interpretată fiind de eleva **Bianca Ștefan** (o voce cristalină, dicție bună) aducându-ne bucurie deosebită, atât juriului format din Viorel Gavrilă - vicepreședintele UCMR-ADA, soprana Rodica Angheliescu, prof. Viorel Covaci, soprana prof. Anca Pârjol, prof. Traian Broască, Marin Voican-Ghioroiu - scriitor-compozitor, solistul italian Carlo Cori și îndeosebi... iubitorilor noștri spectatori ce umpleau seară de seară spațiul din jurul scenei plutoare.

Jolt Kerestely

Cum vezi starea muzicii românești actuale - ușoară, pop, dance, etc?

Foarte puțini artiști mai păstrează – în sensul tradițional – muzica românească. Există câteva formații care cântă și compun muzică originală, autohtonă: Holograf, Proconsul, Voltaj, Iris – care și-au impus un stil propriu, recunoscut de marele public și care, pe baza acestei „rețete” au și foarte mult succes. Desigur că și la ei există câteva influențe occidentale, dar rămân... accidentale! Pasul următor ne aduce într-un peisaj plin de grupuri și grupulețe care apar și dispar, cu tineri care au o pregătire muzicală precară, dar care știu foarte bine să manevreze tastatura calculatoarelor. Își aleg un program care, în combinație cu o „clapă” bună (sintetizator), combină ritmuri (pre)stabilite de fabricant și, inspirați de o piesă de mare succes în străinătate, o schimbă ici și colo, cu minimum de aport personal și gata „creația”. Din păcate, aceștia domină viața muzicală din România.

Ce părere ai despre concursurile muzicale TV? Lansează ele cu adevărat noi talente românești? Ce ar trebui îmbunătățit la ele?

Aș rezuma acest răspuns în doar trei cuvinte: „Stăpânul nostru, rating-ul”. Aceste concursuri sunt, de fapt, niște producții care au menirea de a umple niște spații de emisie. Rareori se întâmplă ca un premiant să fie promovat pe măsură. Desigur că și aceste concursuri sunt niște producții cum-

părate din străinătate: „Vocea României”, „Românii au talent”, „X-factor”. Însă mai grav este faptul că există astfel de emisiuni – concurs în care copiii devin subiect de divertisment pentru adulți. Într-o astfel de emisiune am văzut un concurs absurd: copii care sunt aduși pe scenă pentru a prezenta de-a valma măsura talentului lor: muzică ușoară cu teatru, coregrafie cu muzică populară și așa mai departe. Dacă faci un concurs de mere, nu poți aduce în competiție gutui, prune și pere. De ce? Pentru că este un „Concurs de mere”! Producătorii acestor emisiuni îi obligă pe foarte mulți dintre micii artiști să abordeze partituri cu mult peste limita lor de interpretare, piese străine din care nimeni nu înțelege nimic. Glasurile sunt forțate, obligate să atingă note inaccesibile și – culmea! – cu acordul scris al părinților care semnează „ca primarul” numai de dragul de a-și vedea copilul la televizor. Aceste exagerări vocale pot duce la afecțiuni iremediabile ale corzilor vocale. Pe lângă toate acestea, am observat și un dispreț total față de muzica noastră. 99,99% dintre piese sunt cântate în limba engleză (deseori cu o pronunție modestă) și chiar am observat că sunt alese niște producții cel puțin ciudate. Vreau să spun „muzică fără muzică”, piese greoaie, fără melodie, fără sensibilitate, de parcă cineva a aruncat pe portativ notele cu furca. Miorlăituri, melisme, imitații nereușite și extazul de a țipa cât mai tare, cât mai sus: aceasta este rețeta lor. Cum aș îmbunătăți această situație? Aș face exact invers.

Lansează ele cu adevărat noi talente românești? Ce ar trebui îmbunătățit la ele?

Mă faci să râd. Prietenul nostru comun, textierul Marian Stere, are o vorbă: „Dacă vrei să devii interesant,

bagă un citat”. Citatul care îmi vine în minte este dintr-un scheci al regretatului Toma Caragiu: „Aș vrea să-i fac pe nepoțelii mei soliști de muzică ușoară, bineînțeles dacă noră-mea naște gemeni”. Cam așa se întâmplă și astăzi. La noi nu există o competiție a valorilor de tip occidental. Încă funcționează promovarea prin pile, cunoștințe, legături personale, inclusiv cele ale caselor de producție cu televiziunile și radiourile private. Am observat un fenomen. Înainte de 1989, existau foarte multe concursuri și festivaluri pentru tineri de peste 15-16 ani, iar cele pentru copii erau practic inexistente. Astăzi, situația este exact pe dos, chiar și în ceea ce privește repertoriul. În acele vremuri, copiii nu prea aveau cântece dedicate vârstei lor. Lăsând la o parte cântecele „patriotice” („Soarele și pionierii”, „Șoimii patriei”, „Noi, copiii României”, „Am cravata mea”, etc.) existau piese precum „Săniuța fuge”, „Roata morii”, „Iepuraș drăgălaș”, „Vai, săracul pui de cuc”, și altele numite „din repertoriul co-

piilor”. Acestea erau destul de simple, întinse pe un ambitus mic, tocmai pentru a fi accesibile tuturor. Între timp lucrurile au evoluat, copiii pot să abordeze, de la vârste din ce în ce mai fragede, cântece mai pretențioase. În acest moment, multe dintre piesele anilor `70 - `80, interpretate de soliști maturi, sunt abordate de tineri de la 11 – 12 ani în sus. Mulți copii au deja voci formate, sunt adevărați soliști. Foarte mulți au trecut și prin studioul meu, iar dacă ar fi să vă ofer exemple, m-aș

opri la Alina Păun și la Miss Mary (Maria Florea). Ele au avut toate datele unui artist complex și complet, încă de când erau copii în clasele I – IV. Întorcându-mă la întrebare: NU, nu lansează noi talente, acelea sunt deja descoperite și au lucrat din greu cu profesorii de canto. Televiziunile nu șlefuesc talente, doar le folosesc pentru audiență.

Cum se prezintă difuzarea muzicii ușoare românești, la radio, TV, pe discuri?

Din păcate, la radio și la TV este mare criză de adevărate voci. Cum spuneam și mai devreme, difuzările sunt aranjate pe relațiile caselor producătoare care așteaptă un câștig sigur și imediat. Vocile difuzate sunt puține, ai senzația că în România există cel mult 10 artiști și atât. Pe posturile muzicale există o meteahnă care este destinată „setării” ascultătorului pe o anumită producție. Se lansează un cântec și se difuzează repetitiv, obsesiv, aproape bolnăvicios de des, pentru a induce publicului ideea de „șlagăr”. Ele, ca producții componistice, din punct de vedere muzical sunt „apă de ploaie”: o temă repetată până la refuz, cu un text care nu spune mare lucru (ba chiar uneori frizează penibilul și chiar pornografia), ci doar leagă niște cuvinte și atât. Rareori întâlnești piese cu un mesaj clar, emoționant, vibrant, care să îți rămână în suflet – nu doar în urechi. În alte țări, există o regulă ca, la radio și la TV, să fie difuzată muzica lor autohtonă într-un procent mai mare, iar cea de peste hotare într-unul mai mic. La noi este invers. Muzica românească și în special cea cântată în limba română este aproape uitată, aruncată la gunoi, în timp ce producțiile anglo-americane zburdă vesele pe calea undelor. Mai mult, parcă soliștilor noștri le este rușine să cânte în limba ma-

ternă. Rezultatul este și mai devastator: mulți au o pronunție defectuoasă, un soi de „romgleză”, iar textele sunt scrise la nivelul anilor doi sau trei de studiu al limbii engleze. De pildă, mă gândesc cu drag la complexitatea și frumusețea producțiilor muzicale și ale versurilor scrise de Björn și Benny, cei doi băieți cantautori de la formația ABBA, care, deși erau suedezi, iar engleza era o limbă de împrumut, au ajuns la sufletul miliardelor de ascultători din toate generațiile și, deși grupul s-a destrămat cu mai bine de trei decenii în urmă, muzica și mesajele lor sunt ascultate și astăzi de parcă acum o oră au ieșit din studio. Asta înseamnă munca bine făcută: să rămână valabilă peste timp. Așa s-a întâmplat și în muzica românească. Au existat și încă mai există compozitori care au creat adevărate bijuterii muzicale – dar iubitorii acestor cântece nu mai au unde să le asculte. Acestea au fost lăsate de izbeliște, iar locul lor a fost luat de cântecele de-un sezon, repetate până la saturație, iar apoi dispărute fără urmă, de parcă nici nu au existat. Nimeni nu le mai vrea, nimeni nu le mai cere.

De ce compozitorii importanți ocolesc concursurile de creație gen Eurovision?

Răspunsul este simplu. Nici concursul Eurovision nu mai este ce a fost. „Compozitorii importanți” cum îi numești tu sunt conștienți că acolo nu se mai caută melodia, mesajul, frumusețea unui cântec, ci „show-ul” și atât. Piesa ori artistul trebuie să șocheze prin apariție, nu prin muzică. Și acum, la drept vorbind: ce ați mai auzit despre carierele artistice ale câștigătorilor din ultima vreme ai Eurovisionului? Mă întorc iar la formația ABBA, pentru care acest concurs a fost o adevărată rampă de lansare într-o carieră cu adevărat strălucitoare. Acel „Waterloo” a fost cântat pe tot globul pământesc, așa cum s-a întâmplat și cu piesele altor artiști care au fost pe scena Eurovision: Vicky Leandros, Gigliola Cinquetti, Udo Jürgens, Frida Boccara, Sandie Shaw, Céline Dion, Toto Cutugno și alții. Pe de altă parte, notele sunt acordate pe zone politice și geografice, iar dacă România va câștiga vreodată (sigur, ne putem imagina orice) va fi nevoie de o sală adusă din altă parte. Noi nu avem. Poate închiriem din vecini...

Ce ar trebui să întreprindă UCMR, cu prestigiul său, pentru a reda muzicii ușoare românești demnitatea meritată?

Nu cred că UCMR poate interveni într-o problemă atât de complicată, în care există o concurență bazată pe bani foarte mulți între „bogații muzicii”. Din nefericire, de foarte mult timp există o fascinație a pseudo-artei. De ce? Pentru că PARE artă, dar nu e. Dacă o dezbraci de efecte sonore și scoți corecțiile de voce, vei descoperi o temă muzicală săracă și un glas care nu alătură corect două note. Toate aceste producții aduc bani foarte mulți, cum am mai spus, repede și sigur. Pe acești producători nu îi interesează Uniunile de Creație (poate doar pentru orgoliul personal), ci, mai degrabă, asociațiile de gestiune a banilor. Bani, care sunt foarte mulți, ținând cont de drepturile de difuzare. UCMR-ul a pierdut de mult forța dominantă în a gestiona muzica ușoară românească, nu mai are nici capacitatea, nici puterea de a lupta într-o bătălie pierdută din start. Marii producători ne râd în nas. Este trist și adevărat.

Mergi în jurii la festivaluri? Care crezi că e rolul lor? Câteva dintre ele (“George Grigoriu” - Brăila, “Dan Spătaru” - Medgidia, Amara) sunt televizate în direct, organizate profesionist, cu participare internațională, preluând cu succes rolul defunctelor Mamaia și “Cerbul de aur”.

Da, sunt invitat în juriul diverselor festivaluri din țară. Sunt doar câteva și, din păcate, încă nesemnificative – dacă ne raportăm la impactul pe care l-au avut cele două amintite – Mamaia și Cerbul de aur. Încă de la începuturi și

la Cerb și la Mamaia am fost maestru de sunet. De aceea știu tot. Toate festivalurile au un rol bine determinat, atât pentru creatori, cât și pentru interpreți: o evaluare „la cald” a posibilităților de exprimare. Creatorii (compozitori, textieri, orchestratori) își ascultă piesele, le compară, le pun în balanță și (indiferent de premiile obținute) au o imagine clară a produsului finit. Același lucru este valabil și pentru soliști, în ceea ce privește capacitatea interpretativă, a forței de a transmite publicului un mesaj de pe scenă. Nu mai vorbesc și de faptul că aceste festivaluri ar trebui să constituie o rampă de lansare pentru ei. Ei bine, aceste rampe de lansare există, dar dacă rampele „Cerbului” și ale Festivalului „Mamaia” puteau fi comparate cu acelea de la NASA, prin anvergura lor și importanța pe care le-o acordau posturile Radio-TV, acestea rămase, nebagate în seamă de marile posturi TV, sunt niște rampe mici și aproape neînsemnate. Păcat de munca tuturor. Oricum, este bine că aceste festivaluri rămase EXISTĂ. Și asta demonstrează încă o dată că „Omul sfințește locul”. Tot respectul pentru conducerea acestor orașe (Brăila, Medgidia, Amara) și pentru organizatorii implicați pentru efortul depus de a menține aceste festivaluri în situații grele. Muzica ușoară românească încă mai respiră, mai are puțin oxigen și sunt sigur că, indiferent de ceea ce vor unii și alții, atât timp cât publicul iubește acest gen, ea nu va muri niciodată.

Care crezi că a fost cauza dispariției manifestărilor amintite?

Încep să cred că în fruntea țării sunt strecurați diverși indivizi care țin cu tot dinadinsul să distrugă tot ceea ce înseamnă tradiție. Dacă „Cerbul de Aur” a fost întrerupt destul de repede după ce a luat naștere, apoi s-a încercat o resuscitare care nu a mai ținut, Festivalul „Mamaia” s-a născut în 1963, a avut doar o întrerupere, dar a ținut steagul sus până când „dezvoltatorii” au pus ochii pe „Teatrul de Vară” din stațiunea Mamaia, l-au pus la pământ, l-au distrus, au mutat Mamaia la Constanța și, pentru că mai-marii locali aveau nevoie de bani foarte mulți pentru carnavaluri nocturne inspirate din călătoriile edilului la Rio, ceea ce nu au făcut comuniștii, au reușit „democrații”: i-au pus perna pe față și „Mamaia” a murit. Ori, mult mai bine spus, a fost ucisă. Sigur că după 1989 trebuia să asistăm la multe schimbări, unele chiar radicale. Societatea evoluează, modurile de abordare sunt în mișcare, dar unele instituții (ca și oamenii) au rămas înfipite în vechile mentalități și a început o luptă mult mai evidentă între vechi și nou. Din păcate, rezultatul a fost dezastruos. În loc să alegem grâul de neghină, am aruncat tot silozul. S-a întâmplat pe modelul din trecut când anumite cărți erau arse în piața publică. Am asistat neputincioși cum s-a răsturnat o întreagă scară de valori. Expresia „Omul potrivit, la locul potrivit” și-a pierdut orice însemnătate. Pentru că de mai bine de un sfert de veac, am pus vulpea să fie paznic la cotețul de găini.

Proiectele personale pentru perioada următoare?

Fără doar și poate, mă concentrez în continuare pe creație. Am solicitări pentru piese dedicate copiilor, dar în același timp scriu muzica unui album pentru o solistă de operetă. Prefer să nu-i divulg numele, până când nu se realizează proiectul. Este un soi de superstiție pe care o avem foarte mulți... Nu în ultimul rând, voi răspunde provocării tale, Tavi Ursulescu, aceea de a scrie din nou pentru „Crianțema de Aur” de la Târgoviște, festivalul de romanche care și el a rămas într-un con de umbră. Din păcate, romanța este și ea pe cale de dispariție. Se cântă la Târgoviște, dar posturile Radio-TV nu îi mai acordă atenție. Îmi place acest gen muzical și voi reveni, după ani și ani în care eram nelipsit din acest festival, unde am obținut numeroase premii. (O. U.)

Educația prin muzică

Clara MĂNZATU

Copleșiți de valul de vulgaritate, prost-gust, exhibiționism și erotism ieftin cu care televiziunile ne blagoslovesc mai abitir în sezonul estival, “butonăm” adesea în căutarea unei oaze de cultură, spirit educativ, decentă. Ei bine, în acest caz vă sfătuiesc să vă opriți două ore vineri seara pe un post mai mic, Estrada TV, unde realizatoarea și prezentatoarea Valentina Spânu este gazda unei emisiuni reconfortante ca aerul condiționat pe vreme de caniculă (deci acum se impune mai mult ca oricând!), “România mea”. Da, vrem să ne închipuim că aceasta este cu adevărat România noastră, a celor care mai credem în valorile eterne ale spiritualității și tradițiilor ancestrale, și nu țara cu imagine abjectă pe care ne-o propun cu insolență programele “mondene” de la televiziunile comerciale, cu divorțuri, părăsiri, împăcări, bătăi, blesteme și alte alea. Într-una din emisiuni, de pildă, doamna Spânu ne-a provocat la o

întâlnire pe coordonatele șlagărului românesc de muzică ușoară, protagoniști fiind Alexandru Jula și Ioana Sandu, cu melodii frumoase compuse de Ionel Tudor, Dumitru Lupu, Vasile Veselovschi (Jula a “șters praful” de pe un vechi cântec al acestuia, reorchestrat pentru această ocazie și pentru viitorul său album al artistului de Francisc Reiter). În altă emisiune invitați au fost Carmen Rădulescu, Alexandra Canareica, Antonio Furnari, Petrică Pană și George Nicolescu, acesta din urmă fiind sărbătorit cu ocazia zilei sale de naștere. Cu ocazia “Zilei mondiale a ieii” (iată, am aflat că există și așa ceva!) s-au dat premii, s-au premiat cele mai frumoase costume populare (din juriu au făcut parte Prințul Paul și Prințesa Lia), s-a cântat

C. Rădulescu, G. Nicolescu, A. Canareica, A. Furnari, V. Spânu

(Gheorghe Sărac – romanțe, Gheorghe Gheorghe și alții), momentul de vârf fiind cel oferit de corul “Cantus Domini” al studenților de la Teologie. O altă piatră prețioasă în această diademă strălucitoare a fost emisiunea consacrată în întregime lui Constantin Drăghici (o palmă pentru TVR, care are mii de angajați și nu e capabilă să facă o asemenea emisiune!), cu amintiri, partituri originale, fotografii de arhivă, filmări de pe un DVD editat de casa Eurostar cu Constantin și Olimpia Drăghici și mai ales cu cântece ale regretatului cantautor interpretate în direct de Ioana Sandu, care a înregistrat un album împreună cu maestrul său. Dar cea mai emoționantă realizare a Valentinei Spânu a fost o emisiune filmată la Casa Universitarilor din București, cu public, în vederea strângerii de fonduri pentru corala “Cantus Domini” a Asociației studenților teologi dirijat de preotul Răzvan Ștefan, pentru ca aceasta să poată face deplasarea la un mare concurs internațional la Sankt-Petersburg (ei bine, fondurile au fost obținute, într-un număr viitor vă vom relata “aventura muzicală” de la competiția din Rusia!). Se înțelege, corul a susținut cea mai mare parte din program, cu câteva din lucrările

V. Spânu, A. Jula, S. Enache, P. Pană

pregătite pentru concurs, fiind ovaționat la scenă deschisă. Foarte interesant a fost repertoriul

originalului taraf "Muzica de odinioară", condus de solistul Daniel Trifu, absolvent de Conservator. Ca o translație pe aceleași coordonate a fost recitalul de muzică veche oferit de Cristina Gheorghiu, iar Elena Merișoreanu, Marioara Man Gheorghe și Elisabeta Turcu au evoluat pe coordonatele folclorului de calitate, în timp ce Gheorghe Sărac ne-a amintit câteva romanețe celebre pe versurile lui Eminescu. Muzica ușoară a avut reprezentanți de seamă în Carmen Rădulescu, Ioana Sandu și Joli Barta. Iată deci că se poate, atunci când există pasiune, inteligență, bun-simț, ca în cazul Valentinei Spănu, rezultând emisiuni la care te uiți cu plăcere, fie vară fierbinte, fie toamnă sau iarnă. Așa încât așteptăm emisiunile "România mea" din noul sezon de la Estrada TV!

Preot Răzvan Ștefan, V. Spănu

Foto: Dorian Tîndoc / romaniabreakingnews.ro

Promisiuni

Gabi MATEI

TimeBelle. Miruna Mănescu, solista formației elvețiene TimeBelle, petrece mult timp în avion, cu multe deplasări între România și Elveția. Multiculturalitatea are un nou nume: trupa TimeBelle - 5 muzicieni din 5 țări diferite. Succesul a venit odată cu participarea la Eurovision 2015. Grupul susține concerte în România, Elveția, Serbia, Ungaria. Single-ul de debut este compus și produs de Mihai Alexandru (Al Mike), iar videoclipul a fost regizat de Bogdan Dima, alături de Mihai Alexandru. Miruna Mănescu este cunoscută publicului din România cu proiectul Shaka Muv, iar TimeBelle în-

(acordeon, clarinet/ saxofon, tobe, chitară și bass).

Eliza și Dorian Popa lansează piesa "Trofeu", care repre-

de Muzică din București și are experiență scenică în sfera pop-jazz underground. Proiectul ELIZA include și un band ce o va însoți pe

zintă și single-ul de debut al unei noi apariții feminine din industria

artistă în viitoarele concerte. Piesa "Trofeu" este produsă de KAZIBO Music, compusă de Alex Pelin, Daniel Costache, Deaconu Dan Andrei și Ovidiu Baciuc iar videoclipul este regizat de Deaconu Dan Andrei și Daniel Costache.

Two și Lora. Piesa "C'est la vie", semnată TWO feat. Lora, a intrat în topuri muzicale internaționale, în dance chart-ul Channel V Asia. În plus, videoclipul "C'est la vie", în regia lui Anthony Icuagu este difuzat de MTV Asia. Single-ul grupului TWO (Mihai Gruia și Sorin Brotnei) feat. Lora reprezintă o continuare a hit-ului "My Passion", lansat de fostul grup Akcent în anul 2011, la al cărui refren a cântat atunci tot Lora.

TimeBelle

seamnă 5 muzicieni profesioniști, absolvenți ai Universității din Berna, cu 5 instrumente diferite

muzicală românească. Eliza este absolventă a Universității Naționale

“Inocență de copil”

Lidia MACARENCU

La nivelul copiilor, în muzica ușoară stăm bine, numărul adeptilor fiind foarte mare, din păcate mulți dintre ei se pierd pe drum... La Focșani, oraș în care există un concurs pentru cei mari, “Florentin Delmar”, Consiliul județean, prin Centrul cultural Vrancea (manager: prof. dr. Liviu Nedelcu), a organizat în sala “Balada” a ansamblului “Țara Vrancei” prima ediție a concursului “Inocență de copil”. A fost un real succes, pentru o competiție fără “vad”: 50 de concurenți din județele Vrancea, Tulcea, Galați, Brăila, Neamț, Buzău, o sală plină, în ciuda concurenței cu

M. Bratosin

marele show din Piața Unirii, la doi pași, unde mii de spectatori se pregăteau să-i aplaude pe Fuego și Delia. Juriul a fost mic și competent, prezidat de compozitorul Ionel Tudor, care a și acordat în nume personal un premiu special, impresionat de evoluția Sarei Giană din Focșani. Din comisie au mai făcut parte prof. dr. Maricel Ghinea, dirijor al orchestrei ansamblului folcloric “Țara Vrancei”, și prof. Dumitru Săndulachi, director și dirijor al coralei “Pastorală” (la ediția viitoare

se impune completarea cu specialiști în muzica ușoară chiar acum, de pildă, în sală se afla Andreea Andrei, membră a UCMR). Edificator pentru ceea ce scriam la începutul articolului este numărul de concurenți finaliști: 27 la 7-9 ani, 13 la 10-12 ani și doar 9 la 13-16 ani, așadar copiii vin la muzica ușoară cu drag, dar încet-încet se pierd pe drum, mai ales că

în unele centre nu există dascăli competenți. Familia Bratosin, din com. Popești, jud. Vrancea, a dat lovitură la două categorii, cucerind premiul I la 7-9 ani prin Mihai Bratosin și la 13-16 ani prin Andreea Bratosin! La 10-12 ani a triumfat Diana Zaharia din Galați, într-o competiție în care oaspeții au fost surclasați de gazde (slab pregătiți, de pildă cei din Tecuci). Doar la categoria ultimă de vârstă Bianca Dimian din Galați (premiul III) și Cosmina Spânu (mențiune) au mai “spart” dominația vrânceană, alte voci de viitor premiate fiind ale copiilor Mădălina Vasilache, Ana-Maria Istudor, Bianca Brîlung, Gabriel Ploșniță-Străoane, Alexandra Necula. În timpul jurizării au încântat publicul cu evoluția lor elevi ai cunoscutei profesoare Aurelia Vaida: Sofia Ciobanu, Miruna Bălan, Diana Zaharia, Alexandra Necula, Julia Andonescu, duetele Dynamic și Energy. Cea mai mare bucurie ne-a pricinuit-o abordarea de către copii, cu proștețimea specifică vârstei, a unor piese aparținând (unii profesori și părinți nu cunosc însă, din păcate, autorii melodiilor...) compozitorilor Florin Bogardo, Ion Cristoiu, Cornel Fugaru, Marcel Dragomir, Șerban Georgescu, Marius Țicu, George Natsis, Nicolae Caragia, Virgil Popescu, Viorel Gavrilă, Andrei Tudor, Mihai Alexandru, Mihai Vanica, Viorela Filip, Gabriel Băruță, Cristian Alivej, Marcel Iorga, Daniel Iordăchioae, Laura Stoica, Mihai Trăistariu. A fost un concurs în care nu s-au simțit nicidecum ezitățile specifice debutului, organizarea fiind impecabilă. De-acum Focșanii au și un puternic concurs de muzică ușoară pentru copii!

Șlagăre la fileu

Thalida ENE

Dacă în fiecare oraș din țară am avea un animator muzical asemenea lui Cristian Simionică la Iași, cu siguranță n-am mai vorbi atât de îngrijorați de viitorul sumbru al muzicii ușoare românești. În ciuda unor probleme medicale, cantautorul este mereu în prim-plan la marile concerte populare. Astfel, el și deja celebra sa fiică, Maria Sabina, au concertat la FIE 2015 pe scena profesionistă amplasată în Piața Voievozilor din cartierul Alexandru cel Bun (de remarcat grija primăriei din Iași de a programa spectacole nu numai în centrul orașului, ci și în cartiere). Familia muzicală Simionică a fost invitată să susțină un recital de o jumătate de oră în aer liber, tot în cadrul FIE 2015, în Parcul Muzeului Literaturii, lângă Casa Pogor. După un scurt răgaz, datorat faptului că Sabina participa la un mare turneu de tenis la Arenele CFR, organizat de FRT, cei doi au încheiat cu un amplu recital Festivalul "Înșir-te mărgărite", desfășurat pe scena amplasată de Primăria Iași în Parcul Expoziției. Și tot atunci a cântat într-un show oferit copiilor din 5 țări, sosiți la Iași într-un schimb cultural. Evident, în toate aceste spectacole cei doi reiau toate piesele de succes compuse de Cristian, incluzând însă și alte melodii românești sau șlagăre din repertoriul internațional. E uimitor cum micuța Maria Sabina reușește să îmbine învățătura (este o elevă model la Școala "B. P. Hasdeu", fiind mândria directorului Ionel Nechifor), muzica și sportul, fiindcă practică cu succes tenisul de câmp la clubul "Giglio" din Iași. În luna mai a reușit performanța de a intra în clasamentul FRT la categoria 12 ani, după numai două turnee reușind să ocupe poziția 159, deși sunt 308 fete legitimate. Mer-

itoriu este faptul că Sabina, care abia a împlinit 11 ani pe 3 mai, este nevoită să înfrunte adesea jucătoare mai în vârstă! Mândria ei, deocamdată, în această dorință de a călca pe urmele Simonei Halep, este locul

IV obținut la Turneul Premier "Ruxandra Dragomir", unde punctele se acordă exact ca în circuitul WTA. Seara, micuța artista-tenismenă ajunge epuizată acasă, dar Puffy, porcușorul ei de Guineea (să sperăm că nu află că acesta e în Peru o delicată culinară!), simpatic foc fiind, o ajută să adoarmă cu zâmbetul pe buze, visând la viitoarele victorii, pe scenă și la fileu!

Nume noi

Dorin MANEA

Alama revine cu un nou single, "Să ai grijă de ea", alături de un videoclip alb-negru, în regia lui Anton Sandu, lansat împreună cu Media-Pro Music și Live Artist. Muzica și textul au fost produse de Alama la studiourile Lanoy Production.

Baroq. Alex Baroc este un tânăr de 23 de ani, născut în Constanța, a studiat la liceul George Enescu, secția Jazz, apoi a urmat cursurile Universității Naționale de Muzică București, tot la secția de Jazz. Succesul l-a cunoscut încă de la 16 ani, când a participat la primul festival din viața sa, Sibiu Jazz Fes-

tival, pe care l-a și câștigat. Baroq lansează piesa "Depart", cu un videoclip ieșit din tipare, într-un decor SF, în care joacă starleta tv Adelina Pestițu. Regia a fost realizată de Anton Sandu și Octavian Răchită.

Onny - "Un momento", lansat alături de Cat Music și Voices Media, compus de Alexinno & Starchild, este prima piesă cu versuri în limba spaniolă pentru fosta concurentă a emisiunii X Factor. Onny a început să cânte de mică, la 14 ani a câștigat 7 ediții ale emisiunii Bravo Bravissimo, iar în 2005 a fost desemnată cea mai tânără prezentatoare de știri din România. Doi ani mai târziu lansează primul single alături de Cat Music, "Like a drum", urmează single-ul "Love at 2nd sight" și prima piesă în limba română - "Arde dragostea", lansată în 2014.

Mereu în frunte

Octavian URSULESCU

Știți cum se spune în sport: e greu să ajungi pe locul I, dar și mai greu e să te menții! Ei bine, de două

decenii Focșanii domină cu autoritate tot ce înseamnă mari concerte populare, asemenea evenimente având loc, de cele mai multe ori în Piața Unirii, de Revelion, 1 Mai, Ziua Europei, Festivalul "Bachus" fiind programat ultimul, în octombrie. După cum se vede, spectacole iarna, primăvara, toamna, cel estival făcând obiectul rândurilor de față: este vorba

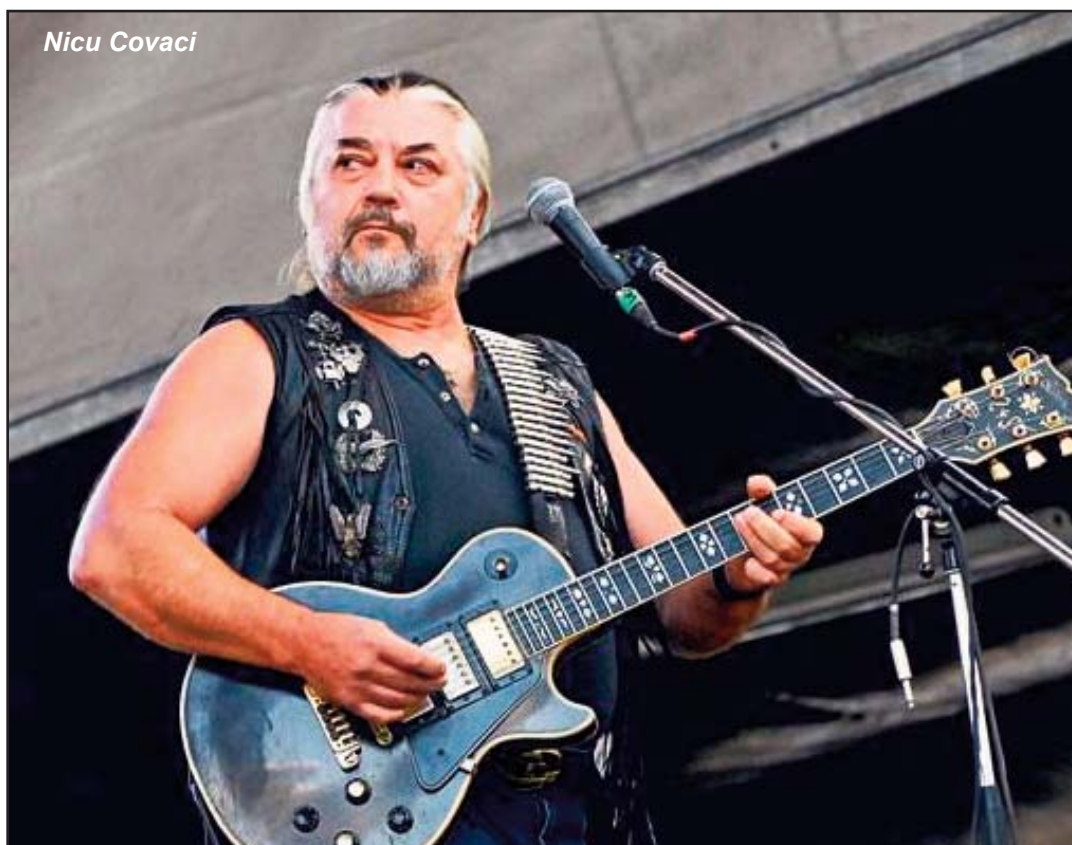
de "Zilele municipiului Focșani". Mare iubitor și cunoscător de muzică modernă, președintele C. J. Marian Oprișan a supervizat și de această dată, avându-i alături pe colaboratorii săi Andreea și Radu

asalt piața, dominată, sunet și lumini, de impresionantul eșafodaj scenic patronat de Ovidiu Popică, rezultând o convingătoare paradă a succeselor de top.

Primul concert a fost intitulat "Seara adolescenților", propunându-ne câteva dintre numele noi din clasamentele muzicale, cu videoclipuri difuzate intens. Carmen este fiica lui Adrian Minune, dar

adoaptă un stil muzical modern, ilustrat de hit-ul "Domino", pus în scenă alături de dansatorii de la TRBL Crew. Lansați de LaLa Band și "Pariu cu viața", Cristina Ciobănașu (Criss) și Vlad Gherman trăiesc și în viață o frumoasă poveste de dragoste. Ei alcătuiesc duo-ul The One, care are la activ albumul "Aprinde un vis" și piesele de succes "Till the End of Time", "Un nou început", "Run for Love", "Super-stare". Fiica lui Mircea Baniciu, Ana (hit la zi: "Karma"), a fost revelată marelui public de aceleași 2 proiecte ale ProTV, dar experiența sa e mai mare: a studiat pianul la

Nicu Covaci

Fornea, un program extraordinar de atractiv, destinat în primul rând tineretului. Și cum vacanța este în toi, în fiecare din cele trei seri mii de spectatori au luat cu

Școala de muzică, a făcut parte din corul Allegretto (cu care a fost în China și Japonia!), dar și din celebra "Școală a vedetelor-2" a lui Titus Munteanu. Același

traseu, plus serialul "O nouă viață", l-a urmat și Alina Eremia, dar aceasta se mai poate mândri cu prezența

în show-ul lui Titus Munteanu, "Numai cu acordul minorilor", sau cu premiile obținute alături de

profesorul său Cornel Fugaru în Egipt, Malta sau Belarus. Tinerii au reluat în cor cântecele ei "With or Without You", "Tu ești vara mea", "În dreapta ta", "Cum se face". Nonconformista Corina Bud n-a ocolit nici ea, cu temperamentul cunoscut, șlagărele "Fete din Balcani", "Pernele moi", "Quieres una aventura", "Autobronzant", "Fără tine". Doi autentici idoli ai adolescenților au încheiat prima seară. Alex Velea, tatuat și simpatic, a debordat de energie, înlănțuind titluri cum ar fi "Yamasha", "Defectul tău sunt eu", "Din vina ta", "Whisper", "Minim doi", "Când noaptea vine". Bunul său prieten Smiley a concluzionat apoteotic "Seara adolescenților", trecând în revistă, alături de formația sa,

Smiley

Alina Eremia

“Kalya”, “Deep in love”, “Loving You”. F. Charm este la rândul lui producător (multe din numele de frunte îi datorează succesul, de la Delia la Miss Mary) și interpret apreciat, cu succese internaționale, în SUA sau Jamaica. Piața a răsunat de refrenele binecunoscute ale unor melodii cum ar fi “30 de grade” (deși erau mai multe!), “Depart de tine”, “Nici măcar 1 milion”.

Selecția a fost făcută extrem de inspirat, acest lucru fiind probat de participarea intensă a

Uddi, Jo

un deceniu de succese, cu “Oficial îmi merge bine”, “Acasă”, “Dincolo de cuvinte”, “În lipsa mea”, “Oare știi?”, “Zece”.

“Zilele municipiului Focșani” pot rivaliza oricând cu orice manifestare de gen de peste hotare, prin organizare, afuența de public, condițiile tehnice, profesionalism, seriozitate (niciodată n-a lipsit vreun nume de pe afiș!). Seara a doua a fost la fel de incitantă, cu alte nume îndrăgite de tineret. Mike Diamondz, compozitor, producător și MC originar din Congo, a cântat cu aplomb “La onda” (hit-ul său estival actual), “Thailanda”,

Puya

publicului, care cunoștea pe dinafară toate hit-urile "la zi" (firesc, la Focșani se perindă în permanență toți artiștii de succes). N-au lipsit numele noi, aflate pe toate buzele, cum ar fi cei 3 prieteni lansați la X-Factor 2012: ieșeanul Uddi (Dragoș Udilă) a venit cu "Ragga Day", "Aseară ți-am luat basma", dar și cu "Lasă-mă pe mine", cântată în duet cu Jo (Ioana Anuța). Aceasta din urmă nu putea ocoli "Dragoste nebună", "Până vara viitoare" și "Șoapte" (dar, atenție, mai este un cântec omonim cu Celia!). Trio-ul a fost completat de libianul Nadir: asaltat de admiratoare, acesta a înlănțuit toate piesele sale de succes, de la "Mână în mână", "Interzis", "Leyla", "Vanessa" până la "Prietenă ta" (cu Uddi). Cei 3 băieți de la Maxim (dintre care Marcus Sucilea a obținut pr. II în 2012 la festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila!) au isterizat piața cu "Atât de bine" și mai ales "Sărutări criminale". DJ și remixer de top, descoperit de Radu Fornea și Dani Alexandrescu de la K1, LLP (arădean pe numele lui Paul Vasilescu) s-a oprit la titlurile care l-au făcut cunoscut și anume "I Miss You", "Maya", "Burning", "Mii de stele", "Tell Me Why". Dacă în cazul tinerilor repertoriul a inclus obligatoriu cele câteva titluri din topuri, în cazul "greilor" alegerea a fost mult mai dificilă, chiar pentru 45 de minute. Cu o carieră prodigioasă de 17 ani în spate, după experiențele Exotic și Blondy Andreea Bănică a cucerit zeci de premii, o colaborare extrem de fructuoasă fiind cea cu

potrivim", "Mai dă-te-n dragostea mea", "Dacă dragostea dispore"! Foarte special a fost proiectul "Noi să fim sănătoși!", cu care s-a prezentat Puya și în care i-a invitat pe Vescan și Doddy ("Pleacă", "Nici o zi fără tine", "În dreapta ta", "Poze de album"), Ester (studentă la Conservator), Anastasia, DJ Ami și DJ Wicked (mai vechi colaborator, din perioada La

Connect-R

Familia). Pe numele real Dragoș Gărdescu, Puya are o carieră prodigioasă, editând primul album 18 ani, "Băieți de cartier". Următoarele ("Muzică de tolăneală și depravare", "Românisme", "Nicăieri nu-i ca acasă") l-au transformat într-un idol al generației sale, prin titluri ca "Tupeu de borfaș", "E foame de bani", "Haos", "Maidanez", "Bagă bani". A jucat în filmul "Legături bolnăvicioase" alături de Tudor Chirilă, cu care s-a reîntâlnit aici pe scenă, trupa Vama încheind prima seară de festival. Chirilă are un public fidel, nu neapărat adolescentin, care-l divinizează, entuziasmul fiind de nedescris la piesele "Perfect fără tine", "Copilul care aleargă", "Vara asta", "Vama veche", "18 ani". Nu greșim însă afirmând că senzația festivalului a fost marea legendă Phoenix, desemnată inspirat să încheie, apoteotic și magic, festivalul. Cu 50 de ani de activitatea în spate (câți se mai pot lăuda, în rock, cu asta?), Nicu Covaci a pornit, practic, la un nou început, alăturându-și doi instrumentiști virtuozii (baterie și chitară) care abia și-au luat... buletinul de identitate, un chitarist-bas tânăr, un solist vocal tip motociclist (voce bună, charismă, temperament). Nicu i-a strunit de minune, iar primirea formidabilă făcută de public (alături de tineri, mulți veterani de 60-70 de ani între miile de spectatori din Piața Unirii!) a dovedit justetea demersului său. A fost delir la "Nunta", "Fată verde", "Mica țiganiadă", "Negru-Vodă", "Mugur de fluier", "Strunga", "Fie să renască"... Phoenix 2015, noua formație creată de Nicu Covaci, confirmă titlul albumului celebru de altădată: da, cu cântecele lor nemuritoare, membrii Phoenix sunt "Cei ce ne-au dat nume"!

Andreea Bănică

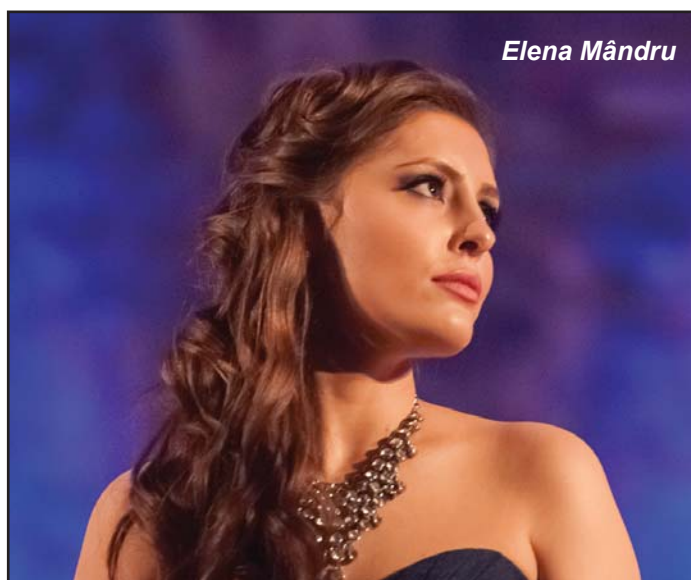
compozitorul Laurențiu Duță. Alături de dansatoarele sale a pus pe jar publicul, pasională și senzuală, cu melodiile "Dansez, dansez", "Fiesta", "Rupem boxele", "Samba", "Îndrăgostiți", "Dulce și amar", "Rendez-vous", "Încredere", "Sexy", "Love in Brasil". Ștefan Mihalache, alias Connect-R, este și el de vreo 18 ani în show-biz, colaborările cu Loredana, DJ Sava, Arsenie impunându-l ca un artist cu personalitate. Merita să vedeți cum până și copiii cântau de mama focului împreună cu el "Eu vara nu dorm", "Noi ne

Muzicieni români din diaspora (XIII)

Doru IONESCU

Edițiile „O poveste... cu cântec!” ale emisiunii „Lumea și Noi” se difuzează la TVR Internațional (în fiecare vineri, de la ora 20.30), și, în aceeași zi, la TVR 1, de la 8.00 și 12.30.

Elena Mândru (Helsinki, Finlanda) Absolventă a Academiei de Muzică din Cluj-Napoca și multipremiată la concursurile și festivalurile de jazz și pop din România, una dintre talentatele soliste române ale prezentului s-a perfecționat în ultimii ani la academiile de muzică din nordul Europei. La Helsinki i-a plăcut mai mult și a adăstat până în prezent. Acolo se află cvintetul său, condus împreună cu soțul său, pianistul Tuomas Turunen, și

Elena Mândru

tot acolo lucrează la doctorat. Cu recitalurile, însă, străbate toată Europa și nu numai, mai ales că de anul trecut are de promovat internațional al doilea ei disc, „Evening in Romania”. Un vârf al activității sale, ca și locul secund și premiul publicului obținut la Montreux Voice Jazz Competition în 2012. Performanțele sale sunt mult mai numeroase, contabilizate într-o poveste... cu mult cântec.

Michael Cretu (Manchester, Marea Britanie) Deși unchiul său a fost celebrul jazzman Johnny Răducanu, portretul muzicianului nu conține nici urmă de nepotisme. Dimpotrivă, viața sa cu cântec se desparte de aceea a celebrului înaintaș din momentul obținerii unei burse la Manchester, în 1990. Un conservator renumit, unde contrabasistul și compozitorul a funcționat de atunci până în prezent. Conceptul Stringboxes întrupat cu Holly Marland și exoticul ei instrument Kora nu lasă deoparte ideea de folclor românesc (în contextul celui internațional – sub generoasa egidă world music), iar omagiul contrabasistului pentru unchiul său a fost transferat și emisiunii, concomitent o reverență marelui Johnny, care în toamnă va fi reamintit de a treia ediție a festivalului-concurs internațional de la Brăila, care îi poartă numele.

Adrian Dinu (Heppenheim, Germania) Chitarist timișorean orientat din copilărie spre chitara clasică, Adi a cântat în adolescență cu diverse grupuri, în studenție stabilizându-se la un concept propriu folk-rock, Abra. Cu Christian Podratzky și Vali Potra a câștigat ani de zile toate concursurile naționale la care au participat. Până în 1990, când pleacă în Germania și dă de o altă industrie muzicală. Cântă în continuare, cu succes, împreună cu un alt chitarist performant, Rolf Munkes, dar și cu foștii colegi. Profesor de chitară la Heppenheim, după 2000 revine pe piața muzicală din România cu melodii vechi, apoi și cu cele noi, pe care i le cântă și Mircea Baniciu, iar la chitară îl pune în valoare pe concitadinul Horea Crișovan. Primul dintre cele trei albume discografice Abra – „La frumusețea ei” – este unul dintre cele mai valoroase discuri românești.

Toni Dijmărescu (Saarbrücken, Germania) Chitarist reșițean postdecembrist, Toni a plecat la muncă în Germania încă de la jumătatea anilor '90, urmărindu-și în subsidiar visul de a reveni pe scenă. A vândut instrumente, a predat muzică, iar în cele din urmă a ajuns distribuitor de tehnică medicală. În paralel, a cântat cu mai multe grupuri rock, atât acolo cât și în vacanțele românești. Astăzi chitaristul este membru al unei formații cunoscute, Heilige Bruehder, dar nu uită să-și acompanieze prietenii mai vechi ori mai noi din țara natală, de câte ori se ivește ocazia, vezi Narcisa Suci, Desant ori Screaming Heads.

Post scriptum cu **Marius Luca** (Montreal): Respectându-și promisiunea din 2012, rockerul fost pe vremuri la Metropol, Metrock și Compact a revenit acasă în toamna lui 2014; deocamdată fără grupul său O.N.E., dar cu două discuri proaspăt înregistrate, anunțând un turneu de cluburi pentru 2015, în România. Până atunci, ziarul „Zig Zag român canadian” a organizat un concert la Montreal în 28 martie, foarte bine primit!

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR
DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Șef producție: Costin ASLAM

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:

George BALINT, Viorel COSMA,
Oana GEORGESCU, Doru IONESCU,
Florin-Silviu URSULESCU, Vlad VĂIDEAN

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x